ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4808 — 3/16 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1901 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ — 5 ՌԱՄԱԶԱՆ 1319 — ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4808

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آرەولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	Ղր.
» » »	վեցամսեայ	70	»
» » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆրանք
» »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստայի թուղթ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փոխ 100 դրուշի հաշուով:
Տնական թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վճարուի.

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատան:

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

Ա.

Պատրիարքարանը լուծեց վերջապէս Վարչական Յանձնախումբը, երբ հետեւանք Ալանեան Սահակ փաշայի մահուան, և անոր պաշտօնը յանձնեց Տնտես. Խորհրդին, որ արդէն օրինական ատեան էր այդ պաշտօնին։ Հաւանելով հանդերձ թէ դիւրաւ կամ դժուարաւ կրնար արդարանալ Վարչական Յանձնախմբին գոյութիւնը, — թէ և համաչափութեան սկզբունքին կը բաղխէր ուժգնօրէն, — ոչ եւս սակայն պիտի կրնար արդարացուցուիլ այն փայլկեանէն իսկ՝ ուր Տնտես. Խորհուրդը կ'ունենար օրինաւոր կոչմակերպութիւն և նախանձելի ինքնավարութիւն — Աստուած պահէ Կրօն. Ժողովի ձեռքէն, — անցընելով իր կողմնակցութեան օրերը։ Հիմայ Տնտես. Խորհուրդը ապագային վրայ է, իր պաշտօնին գիտակցութեամբը զօրացած, և կ'ըսուի թէ համար պիտի տանի լուծելու Յանձնախմբէն՝ ինքն ալ իր կարգին համար ատեան համար Ազգ. Վարչութեան Քաղ. Ժողովին։ Երբ անհատական և դրամական համաչափութեան ու համաչափութեան սկզբունքները յիշատակուին այսպէս երբեմն... վերջին դատաստանին օրը համար տալու բան չի մնար անշուշտ։

* * *

Բայց Տնտես. Խորհուրդը, ինչպէս կարդացինք իր որոշմանց կարգին մէջ, նկատելով Թաղ. Խորհրդներէն ոմանց թուլացումը համաչափութեան սկզբունքին, և զգալով որ այս թմբրութիւնը համաձայն ըլլալ կը պատանայ եկեղեցւոյ շրջանակներէն ներս, իր վերջին նիստին մէջ որոշեր է առաջարկ մը մատուցանել Ազգ. Վարչութեան նկատառման, այսինքն թէ Թաղականութեան ընտրելի ըլլալէ զրկուին անոնք՝ որ իրենց նախկին պաշտօնավարութեան համար չյօժարին տալ Պատրիարքարանի, իբրեւ Թաղ. Խորհրդի անդամ տարբերաբար... թէեւ խիստ է յետոյ։ Կարելի չէ անշուշտ կանխել Վարչութեան հաւանութիւնը այս առաջարկութեան նկատմամբ, և ոչ իսկ Տնտես. Խորհրդի հաստատամտութիւնը պաշտպանել իր խորհած օրինագծին վրայ. բայց կարելի է ըսել թէ Խորհուրդը սկսած է այլ եւս իբրեւ ատեան խորհիլ ու գործել Պատրիարքարանի յարկին տակ, Օրէնքին իրեն ընծայած ձեռնհասութեան ու իրաւասութեան սահմանին մէջ։ Անտարակոյս ամէնէն աղուոր ճամբան, նաեւ ամէնէն կարճը, Օրէնքին ցոյց տուած ճամբան է. կրնանք ուրեմն խնդակցիլ Տնտես. Խորհրդին, որ այդ ճամբէն կը սկսի քալել և, եթէ կարելի ըլլայ, քալեցնել իրեն ստորադաս մարմինները, սկսելով Թաղ. Խորհուրդներէ։

* * *

Արդէօք Ուսումն. Խորհուրդն ալ այս հիման վրայ չի՞ կրնար օրինագիծ մը ներկայացնել Թաղ. Ժողովին նկատողութեան. — բոլորովին կատակ չկարծուի ըսածս. — պաշտպանելու համար իր նախակրթարանները Թաղականութեան խոչերէն ու խութերէն, պարզ լեզուով՝ անվերջ խեռութիւններէն։ Օրինակի համար՝ առաջարկէ Ազգ. Վարչութեան որ, երբ Թաղ. Խորհուրդ մը սոսկական պատրուակներով անսաստէ Ուսումն. Խորհրդի հրահանգներուն, կամ Կրթական Կանոնագրին տրամադրութեանց անսաստէ անհեդեդ պատճառաբանութեամբ, Խորհուրդը իրաւունք ունենայ... ուսուցչութեան ընտրելութենէ զրկել անսաստող Թաղականութեան անդամներէն մին կամ միւսը. երբ վարժապետ ըլլալ ուզէ բախտին բերմամբ. օրինակ իմ՝ Կէտիկ փաշայի Թաղ. Խորհրդի անդամներուն ուսուցչական վկայական չառնէ երբեք, մինչեւ որ գոհացում չտան անոնք պաշտօնազուրկ ուսուցիչներուն... երթեւեկի ծախքերնին ալ վճարելով միասին. — Եթէ այս առաջարկութիւնը շատ գործնական չէք գտներ, գոնէ Տնտես. Խորհրդի առաջարկութեան չափ գործնական, Վարչութեան կրնայ յանձնարարել անշուշտ որ ինքն ալ միջոցներ փնտռէ վարչական հրահանգները գործադրել տալու Թաղ. Խորհրդոյ Կէտիկ փաշայ թէ Սամաթիա, Գատըգիւղ կամ Պէյօղլու ալ է, և Վոսփորի երկու եզերքներէն վեր ու վար, ամէն ուր որ դպրոց մը կայ Թաղ. Խորհրդի մը մատակարարութեան տակ։

* * *

Այնուհետեւ կարգը կուգայ աստիճանաւոր տիրացուներուն բարեկարգութեան. անկէ առաջ՝ ոչ երբեք։ Ուստի և իրաւունք չունէր այն վարդապետը որ, ինչպէս կը պատմէ ականատես մը, անցեալ կիրակի առաւօտ չորս չար կը յանդիմանէր իր եկեղեցւոյն մէկ դպիրը՝ շապիկը վրան սիկառ մը ծխելուն համար եկեղեցւոյ բակին մէջ։ Բայց կը հաւատամ թէ վարդապետը ուրիշ կերպով ալ իրաւունք չունէր... մեղուկը ճամբելու, քանի որ ինքը չէր մտածեր... միւսը, կանաչներուս կենդանին՝ Տիրացուն ալ, կ'ըսեն, անոնցմէ էր որ երբեմն ինքնաբուխ պերճախօսութեամբ կը լաքեն արուեստական պերճախօսութիւնները. «Ձե՞ռ խմբեր, տիրացու, չէ՞ ամչնար. եկեղեցւոյ բակին մէջ կը ծխես շապիկդ չհանած. ի՞նչ կ'ըսէ հիմայ բարեպաշտ ժողովուրդը տեսնելով քեզ համար. — Մ'ըսէր, կը պատասխանէ դպիրը՝ քիչ մը առաջ կարդացուած Աւետարանէն առնելով, «Հա՛ն նախ զգերանդ յականէ քումմէ, և ապա հայեսցիս հանել զշիղն»... ըսէր թէ ես, եթէ վարդապետը չաճապարէր, հեռանալ մէջէն... «Արդէօք ո՞ր գերանիս համար կ'ըսէ թշուառականը...»

* * *

Ուրիշ անգամ լուր մըն ալ Պօյաճըգիւղէն կուգայ այս օրերս։ Տեղւոյն քահանաներէն մին, որուն անունը ծանօթ չէ գիւղէն դուրս, հաշտարար միջնորդ եղեր է վերջերս Քրիստոսի և մամոնայի մէջտեղ։ Անկէ զատ երանելին ընդարձակ տուն մը ունի՝ հաստատեր է յոյն աղջիկներու հետ, խանութ կը բանեցնէ և առեւտրական բազմակողմանի գործառնութեամբ կը զբաղի շաբաթն իրեն, առանց իր քահանայական տաղաւթքին վնասելու. կ'ըսուի նաեւ թէ եկեղեցւոյ գանձանակին ալ բոթ կ'երկնցնէ երբեմն, մանաւանդ երբ հոն առնէ բարեպաշտ ուխտաւորութեան։ Օրին մէկն ալ չարաճճի ժամկոչ մը կասկելով գործը՝ Թաղ. Խորհրդին տեղեկութիւն կուտայ անցած դարձածին վրայ. և խորհուրդն ալ յետ քննութեան կ'որոշէ... մեղքով ծնել բարեպաշտ գիւղացին և ճամբել առեւանգատն, հակառակ ականատես ... մը վկայութեան՝ որ կը հաստատէր երկու ուրիշ ... հնչուն այցելութիւնը Զարխափանի գանձանակին, ուր ամբարած էր Թոթիկը՝ ժամկոչին պատմութեան համեմատ։

Ի՞նչ պիտի ուզէ ընել Կ. Պ. Ս. Ժողովը այս յայտնութեանց առջեւ, եթէ Տնտես. Խորհրդին ալ բաժին մը չկայ այս գործին քննութեան մէջ։ — Քննութիւն, այո, բայց մէկ պայմանաւ, եթէ ահաձուռութիւն չի պատճառեր մէկուն կամ միւսին. այսինքն թէ քննութեան արդիւնքը չափաւորուի... «ընդ դրունս», ինչ որ սովորութիւն դարձած է մեր դրամական գործառնութեանց մէջ, և եթէ յանցաւոր չկայ մէջտեղ, զղջացողը պատժուի, կամ փախցուցանել։

* * *

Շաբաթը բարեպաշտաբար յաջող ու յիշատակելի ընտրութեամբ մը վերջացաւ. Կիլիկիոյ Կաթողիկոս հաշակուեցաւ Երէցեան Տ. Տ. Գէորգ Սրբազան. թէեւ անցեալ շաբթու այս սիւնակներուն մէջ ակնկալած էինք հաստատապէս Խապայեան Տ. Սահակ Սրբազանի ընտրութեան, ինչպէս բոլոր Հայ մամուլն ու ամէն Հայ անհատ որ կը հետեւէր օրը օրին ընտրական գործողութեանց ընթացքին։ Բայց այս անակնկալը, պատրանք մը չեղաւ ոչ մէկուն համար, և նո՛յնչափ գոհութեամբ ընդունեցաւ լուրը՝ որչափ գոհութեամբ պիտի ընդունուէր Տ. Սահակ եպիսկոպոսի ընտրութիւնը բովանդակ ազգէն։ Երկու ընտրելիներն ալ թէ Պետութեան և թէ ազգին վստահութեան ու համակրութեան արժանի հանդիսացած են ամէն ժամանակ ու ամէն տեղ. Կիլիկիոյ վիճակային Ժողովը չէ սխալած ուրեմն Տ. Տ. Գէորգ Սրբազանը կոչելով պաշտօն Կաթողիկոսութեան Աթոռ. և ահա ինչ որ առաւելագոյն եղաւ շաբաթը որ սահմանեալ՝ ընդհանուր գոհութիւն և խնդութիւն աւետելով բոլոր բովանդակ Հայ հասարակութեան։

ԱՐԵՑ

ԹԵՐԹԸ ԳԱՒԱՌԻ ՄԷՋ

Անժխտելի իրողութիւն մըն է թէ մամուլը քաղաքակրթութեան կարեւորագոյն զօրավիգներէն մէկը եղած է։ Բականաքար ուր որ մամուլը զարգացած չէ, հոն լուսաւորութիւն չկայ գրեթէ. Թողլով մամուլին դերը երկարօրէն բացատրել, անցնի՛նք յառաջադրած նիւթի նկատակին։

Մեր գաւառացի հասարակութիւնը ընթերցման ճաշակէ զուրկ է մեծամասնութեամբ, որով չի կրնար լրագրութեան արժէքը ճանչնալ և անկէ օգտուիլ. Եւրոպական ժողովուրդներու ընթերցասիրութեան մասին լսածները անոր համար վէպ են կամ առասպել։ Ինչ՞ն է այս անհոգութիւնը։ Գիտենք թէ քանի՛ մարդ թերթ կ'ընդունի և այդ թիւը բաղդատելով Վանայ Հայ հասարակութեան հետ, շատ քիչ է։ Անշուշտ մեզի հետ շատեր կը զարմանան մեր այս աններելի անընթերցասիրութեան վրայ։ «Շատ կարդացողը կը խենթենայ» կ'ըսէ գաւառացին և կարծես թէ անկէ զերծ ըլլալու համար՝ զուրկ կ'ընէ ընթերցման ճաշակէ, քիչ բացառութեամբ։ Դասակարգ մը կայ որ կարդալու վրայ արդէն գաղափար չունի, ուրիշներ կան որ ընթերցման ծարաւ կը զգան, բայց... դրամ չունին, իսկ շատեր ալ, հաւատացէք, միայն թերթի մը բաժանորդ ըլլալու համար է որ թերթ կը ստանան. չեմ մոռնար որ ուրիշ դասակարգ մըն ալ կայ որ գիտէ առնել յարգը. Ըսինք թէ ան հասարակ թերթ ստանալ դժուար է, գէթ ընկերութեամբ լրագիր մը ձեռք բերել միթէ՞ անոր կամ աններելի բան է, ինչպէս կ'ընեն քանիներ. միթէ՞ աններելի է ունեցողներէ ընթերցման գրքեր բերել և կարդալ, այն ժամանակ ալ կ'առարկեն թէ ժամանակ չունինք։ Ձեր հասկնար ո՞ր մարդ, վաճառական կամ արհեստաւոր կամ ուսուցիչ, ամէն իրիկուն կամ առաւօտ, գէթ մէկ երկու ժամ ազատ չունենար ընթերցման։ Մեր ընթացաւարտներէն շատեր իսկ դպրոցէ ստացած կոխելուն պէս՝ գիրք, թուղթ և գրիչ կը ծալեն մէկդի կը դնեն, կարծես թէ իրենց նոր թեւակոխած ասպարէզները տարբեր աշխարհ մը քաշած ըլլան, որպէս թէ «ժամանակ չունինք» պատճառանքը կ'արդարացնէ զիրենք։ Մեր ժողովուրդը շատ անգամ, աղքատ, ժամհարի եւ. խնդիրներով աւելի տրամադիր է զբաղելու քան ընթերցանութեամբ։ Մեր նոր սերունդին մէջ հիմա ընթերցում վէպ կարդալ կը նշանակէ և շատեր ալ վիպամոլութեան վարժուած են. հետեւաբար երբ թերթը ձեռք կ'առնեն թերթօններու համար է միայն. կարդացողէ մը Չինու խնդիր և Թրանսվալի պատերազմին վրայ տեղեկութիւն մը առնելով կը բաւականանան։ Երբ մէկ կողմէ ջանք կը տարուի լրագրութիւնը մեր ժողովրդեան մատչելի ընել, ուրեմն ժողովրդեան կ'իյնայ իր աւելորդ ծախքերէն խնայելով, իր մտաւոր կրթութեան յատկացնել։

Ընթերցասիրութիւնը քաջալերելու համար լաւագոյն միջոց մըն ալ ընթերցարան մը հաստատելը չէ՞ միթէ, ինչպէս կան ուրիշ տեղեր։ Ամէն մարդ գէթ կիրակի օր կրնայ ժամանակ ունենալ և փոխանակ գինետուններու աղտոտ մթնոլորտին մէջ մոլեկնելու իր միտքն ու քսակը, այդ ընթերցարանը երթայ և հոն գտնէ իր բաղձանքը՝ զոր սրճարանը պիտի փնտռէր։ Ինչո՞ւ բան է Վանեցիներու համար ընթերցարան մը պէտք եղած գիրքերը և թերթերը հայթայթել, քանի որ ծրի չպիտի ըլլայ ընթերցումը։ Եւ այն մարդը որ չէր կրնար թերթ մը ունենալ, քանի մը դրուշի փոխարէն պիտի կրնայ մեծ վայելք մը ունենալ։ Հայերէն ու Թրքերէն թերթերէ զատ՝ թող ըլլայ Ֆրանսերէն օգտակար թերթեր. որովհետեւ շատերը Ֆրանսերէնը կը մոռնան դպրոցէն դուրս, գործածելու առիթ չունենալով։ Առողջ գրականութիւն պէտք է մեզ, գաւառացիներուս օգտակար վէպեր, երկրագործական, գիտական հեղինակութիւններ, տնտեսագիտական և առողջապահիկ յօդուածներ։ Առաջարկ մը ընել շատ դիւրին բան է. Թող մեր հայրենասէր ընթերցասէրները մէջտեղ գան և հիմնեն ընթերցարան մը. մենք այն ժամանակ այս սիւնակներու մէջ պիտի շնորհաւորենք առաջ գալով կանգնողները։

Վան — ԱՐՏԱՇԷՍ

ՃԱՄԲՈՒ ՆՕԹԵՐ

Է.

Մեր ճամբուն վրայ հանդիպեցանք Գուշ Գոմեր փոքրիկ լիճին, որ փոքրիկ լեռան մը ստորոտը կը գտնուի. կ'ըսեն թէ 100—120 օխանոց ձուկ կը գտնուի հոն, բայց դժուար է որսալ։ Անցեալին մէջ աւելի խոշոր լիճ մը եղած կը կարծուի, որ հետզհետէ ցամքած է, այնպէս որ ոտքով կարելի է անոր շրջանը 2—3 ժամէն կատարել։ Կէս ճամբան, հանգիստ մը առինք։ Ապա, կիրճի մը մէջէն անցնելով, մտանք Ենիչէհիրի ընդարձակ հովիտը, որուն շրջանը ոտքով կատարելու համար թերեւս 24 ժամէն աւելի պէտք է, ա՛յնքան ընդարձակ է։ Շատ հեռուները կը գտնուին գիւղեր, անոնց պարտէզները ու այգիները։ Այդ հովիտը կտրելով անցանք ու ժամը 10ին մտանք Ենիչէհիր, որ շինուած է հովիտին մէկ կողմը քիչ մը հովիտէն մէջտեղ։ 2000ի մօտ տուն ունի և գայմագամութեան կեդրոն է. հազիւ 50—60 տուն հայ կայ, բարի քահանայ մը կը պաշտօնավարէ հոն. մատուռ մը ունին և փոքրիկ դպրոց մը, ուր կը յաճախեն թէ՛ մանչ և թէ՛ աղջիկ խառն՝ վարժապետի մը հսկողութեան տակ։ Տարեկան ծախքն է 2 հազար դրուշ։

Ենիչէհիրի մէջ գիշեր մը միայն անցուցի։ Միւս օրը, իրիկուան ժամը 10ին, ջորիով մը ճամբայ ինկայ երթալու ընկերի մը հետ դէպ ի Մէքճէ։ Օդը աղուոր չէր, երկինքը թանձր ամպերով պատուած, անձրեւը անկասկած պիտի տեղար, և սակայն պէտք էր ճամբայ ելլել ու որոշուած տեղը երթալ. ժամանակ չկար ալ։ Ընդարձակ դաշտերէ անցանք, բնութիւնը կարծես կուլար, հեռուները ամպերը կը տեսնէինք. ու սկսաւ մեր վրայ ալ կաթիլ-կաթիլներ մեծ էր, պիտի թրջուէինք. Մութը կոխել սկսաւ, լուսինը չէր երեւար, ծածկուած սեւ ամպերու ետեւ, իսկ լուսաւորիչները կը նշջէին ամպերէն վարագոյրներու տակ։ Անընդհատ ժամերով կը քալէինք, ու երբ մէկուկէս էր, հազիւ հասանք Թերզոնակ գիւղ մը, ուր պարտաւորուեցանք գիշերուան գէթ մեծագոյն մասը անցընել, առանձնականութիւն գտնելով գիւղացիներէն։

Հետեւեալ առաւօտ, ժամը 8 ուկէսին ելանք, գիշերը յորդառատ անձրեւ մը եկած էր արդէն. երկինքը պարզուած էր ու լուսաւորներ կը պլպլային երկնակամարին վրայ. ցուրտ էր օդը։ Պաշարուելով, ժամը 9ին ճամբայ ինկանք. Մութ է բաւական. շոգեկառքին հասնիլ պէտք էր ու մենք ջորիները մտրակեցինք։ Սոսկալի դաշտին ամէնէն վերի մասը կը գտնուէինք, ձորը մտանք յետոյ. երկու կողմերնիս լեռներ, ամէնէ գազաններու պէս կ'երեւէին մթութեան մէջէն. ձորին կարկաչը միայն կը լսուէր։ Դժոխային խաւար մը պատած էր ամէն կողմ. ջորիները հազիւ կը տեսնէին ու ես անլուռ կը հետեւէի իմ ջորիիս։ Անտանելի էր ճամբանիս, մերթ ջուրէ, մերթ ձորէ, մերթ լեռնէ, մերթ բլուրէ անցանք. ու երբ ձորէն դուրս ելանք, ժամը արդէն 12ը հասած էր, բայց առաւօտ տակաւին չկար։ Առանց կանգ առնելու շարունակեցինք ճամբանիս, մերթ քշելով ջորիները։ Սոսկումէ յետոյ, ո՜րքան գեղեցիկ է օրուան արշալոյսը, երբ արեւը կը ծագի։ Թռչունները արդէն արթնցած՝ իրենց անոյշ և քաղցր երգերը կ'երգեն, արտոյտներ արագ կը թռին կ'անցնին։ Լեռներու և ժայռերու կատարներ կը ցոլան և կը փայլին, բնութիւնը կարծես անձրեւէն յետոյ, նոր զարթնում մը կ'ունենար։ Օդը հետզհետէ տաքուկ կ'ըլլար, ու քանի մօտեցանք Մէքճէի, մեծցաւ ան. ալ գետակ մը եղած էր, որ հանդարտ ընթացքով մը կը հոսէր։ Երկաթուղիին մէկ կողմէն կը շարունակէինք մեր ճամբան. ցցուած ժայռեր, բարձր կատարներ, հիանալի բլուրներ, սիրուն դաշտեր, գեղեցիկ կիրճեր, հետզհետէ կու գային կը հանդիպէին մեզի ու վերջապէս ժամը 2ին Մէքճէ հասանք, ուրկէ շոգեկառք նստելով Ատաբազար պիտի հասնէի։ Կէս ժամէն, շոգեկառքը սուլելով եկաւ, ու ջորեպանիս հրաժեշտ տալով նստայ շոգեկառք. Ժամը վեցին Ատաբազար հասած էի արդէն։ Մեծ պտոյտ մը կատարած էի, անկէ իբր ուխտաւոր պիտի երթայի Արմաշ։

Այս ընդարձակ պտոյտիս առթիւ, իմ տպաւորութիւնս՝ զոր ունեցայ բոլոր հանդիպած գիւղերէս, լաւ չէր։ Ինչ որ ամէնէն աւելի իմ ուշադրութիւնս գրաւեց, քահանաներու յոռի ընթացքն էր։ Եկեղեցիին այդ պաշտօնեաները ա՛լ աւելի ինկած գտայ, հազիւ մէկ քանի հատեր բացառութիւն կը կազմեն, իմ տեսած 50—60 քահանաներուն մէջ։ Քահանայ տեսայ որ իր անձնական շահը ժողովուրդին շահէն գերի վերը կը դասէր, ու ժողովուրդին միտքը իրեն հանգոյց մըն էր։ Քահանայ տեսայ որ տասը արտ բանալու չափ թէպէտ պարտէզ ունի եղեր, բայց դիմամբ չորս աւելի կը բանայ՝ դանակը կերակրելով ժողովուրդին պարտէզներէն գողցած անբաւներով. փոխանակ ժողովուրդին հոգեւոր մխիթարութեան հսկելու, անոնց թշուառութեան պատճառ կ'ըլլայ։ Միւս կողմէ քահանայ տեսայ որ եկեղեցիին բեմէն անլուր հայհոյութիւններ կը տեղայ ժողովուրդին այս կամ այն անհատին վրայ, իր նշանած աղջիկը ետ ըրած ըլլալուն համար, և յետոյ դպրոցի պաշտօնէութենէ կը հրաժարեցնէ վարժապետն ու վարժուհին, ու կարելի եղած միջոցները ի գործ կը դնէ խեղճ ընտանիքին գլխուն ամէն վտանգ հասցնելու համար, որ համբաւուած չարալեզու կնոջ մը կը վարէ։ Պէ՞տք է աւելին յիշել ուրիշներ։ Տեսայ նոյնպէս քահանայ մը, որ իր ծուլութեան հետեւանքով բարեպաշտիկ հաւատացեալ մը խոստովանանք ըլլալու փափաքը կ'արհամարհէ ու կը մերժէ, առարկելով թէ պահք է կամ ուտիք, որպէս թէ խոստովանանք ըլլալու ալ մասնաւոր օրէնք մը գրած է Եկեղեցին։ Քահանան մատուռին դրան բանալին իր քովը պահելով չուզեր բանալ ու եկեղեցական արարողութիւն կատարել, վասն զի ժողովուրդը իր պարտքը չվճարեր եղեր։ Ուրիշ տեղեր ժողովուրդի անհատները կը գանգատին թէ եկեղեցական պաշտօնեան չի կատարեր իր պարտքը լաւապէս, թէ եկեղեցական իշխանութիւնը քուն է այս մասին։

Իսկ դպրոցներուն վիճակը արդէն յայտնի է ու կարգաւոր կերպով կը տեսնուի թէ անոնք ի՛նչ կացութիւն ունին։ Կրթական գործը ամէն տեղ ինկած է, առանց թէ առաջնորդ սրբազանները կամ բարեխնամ փոխանորդները իրենց հանգիստ ժամերէն այդ կարեւոր խնդրին զոհէին, գիտնալով որ դպրոցի և դաստիարակութեան խնդիրը ամենակարեւորն է առաջնորդական խնդիրներու մէջ։

ԱՅՑԵԼՈՒ

ՎԵՐՋ

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի աշխատութեանց դիւրութեան համար:

— 45 —

ԺԻՒԼ ՄԱՐԻ

ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ ՊՏՈՒՂԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԺԷՐՈՄԻ ՊԱԶԱՐԻՆ ԱՂՈՒՈՐ ԱՂՋԻԿԸ

Ը.

ՀՈՐ ՄԸ ՀՈԳԻՆ

Ռօզ խոյս տուաւ, չհամարձակելով ետին դառնալ։ Բայց իր անունը տուող մարդը ետեւէն կը վազէր. և ասիկա բաւական երկար տեւեց։ Մերթ ընդ մերթ երբ ծունկերը կը կթէին, կը դողդողէին իր վազքը ու ձայնը հեռաւորութեան ձայնը կը լսէր.

— Ռօ՛զ, օգնութիւն Ռօզ։

Ռօզ ուժասպառ վերջապէս գնաց ինկաւ նստարանի մը վրայ, որ ծառուղիի մը մէջ կը գտնուէր։ Հիմա մարդ մը կար անոր քով, որ ձեռքերը բռնած կ'ըսէր մեղմօրէն.

— Ռօզ, ես'ս Կասթոռն եմ. Ռօզ, ըսէ՛, ի՞նչ պատահեցաւ։

— Ա՛հ, Կասթոր, ըսաւ մանկամարդ աղջիկը, իր խելայեղ վիճակին մէջ ճանչնալով զայն։ Հայրս տունէն վռնտեց զիս և ես հիմա կ'ուզեմ մեռնիլ...

— Ըսել է ամէ՛ն բան գիտես։

— Այո՛, ա՛լ ամէն բան լմնցած է ինծի համար։

Ռօզ այնպիսի յուսահատական տագնապի մը մէջ կը գտնուէր որ, կարող էր ամէնէն ծայրայեղ որոշումները տալ և գործադրել։

Կասթոր բռնեց անոր ձեռքերը, ըսելով.

— Ռօզ. դուք պէտք չէ անձնասպան ըլլաք...

— Ինչո՞ւ, ինչպէ՞ս պիտի ապրիմ այսուհետեւ։

— Պիտի ապրիք, որովհետեւ հակառակ ամէն բանի կը սիրեն ձեզ...

— Զիս կը սիրե՞ն մի... ոչ, ա՛լ մէկը չի սիրեր զիս...

— Ձեր մայրը... Ռօզ, որ այնքան բարի է և հիմա այնքան դժբաղդ ըլլալու է ձեզի համար...

— Մայրս թոյլ տուաւ որ մեկնիմ...

— Ի՞նչ կրնար ընել Ժէրոմի դէմ, մանաւանդ որ Ռէժինն ալ կայ անդին...

— Խե՛ղճ քոյրս։

— Ռէժին որ այնքան գեղեցիկ է, ան ալ թերեւս պէտք ունի պաշտպանուելու այն վտանգներուն դէմ, ուր ինկաք դուք...

Ռօզ — Մոնոն գլուխը բարձրացնելով, ըսաւ.

— Իրաւցի է ըսածդ... սակայն ո՞վ պիտի կրնայ ինծմէ աւելի լաւ պաշտպանել զայն ընդդէմ այդպիսի վտանգներու։

— Ռօզ, կը տեսնէք որ մեռնելու ատեն չկայ... քանի որ ուրիշ մէկն ալ որ ձեզ կը սիրէ, ձեր մահը անհունի վիշտ մը պիտի պատճառէ անոր... չէ՞ք հասկնար թէ ո՛վ է ձեզ սիրողը։

Ռօզ պահ մը մտածկոտ կերպարանք մը առաւ, խորապէս յուզուած Կասթորի այդ պարզ խոստովանութենէն։

— Ըսել է, խեղճ Կասթոր, հակառակ ամէն պատահածներուն, տակաւին...

— Այո՛ հակառակ ամէն բանի, այնքա՛ն տառապանք քաշեցիք որ...

Ռօզ հառաչեց ու իբր պատասխան իր աչքերուն վրայ դրաւ Կասթորի ձեռքը։ Այս վերջինը զգաց որ իր ձեռքերը կը թրջէին մանկամարդ աղջկան թափած արցունքներէն։

— Ռօզ, եկէք միասին երթանք, անշուշտ չէք կրնար նստարանին վրայ անցընել գիշերը։

— Ո՞ւր կ'ուզէք առաջնորդել զիս։

— Իմ տունս։

Եւ որովհետեւ Ռօզ վարանում ցոյց կուտար, Կասթոր յարեց.

— Օ՛հ. մի վախնաք բնաւ... իմ տունս պիտի գաք, բայց միմիայն պիտի ըլլաք հոն... Ես ուրիշ տեղ պիտի երթամ, որքան ատեն որ դուք տունս մնաք... Ձեզ շատ սիրելուս, չեմ ուզեր նեղութիւն պատճառել։ Ձեր եղբայրն եմ... Եկէք։

Ռօզ հետեւեցաւ անոր, կամ թէ աւելի ճիշդը Կասթոր բռնադատեց զայն, իրեն հետեւելու. Ռօզ դժուարութեամբ կը քալէր. ոտքերը կը կթոտէին։

— Ռօզ, թեւիս վրայ կռթնեցէք քանի որ կարողութիւն չունիք քալելու։

Քիչ յետոյ, երկուքը միասին Լամարք փողոցը հասան, ուր կը գտնուէր Կասթորի բնակարանը։ Երեք սենեակէ բաղկացած վայելուչ յարկաբաժին մը վարձած էր երկյարկանի տան մը մէջ։ Գեղեցկապէս կահաւորուած էին բոլոր սենեակները. Կասթոր բարեկեցիկ կը համարուէր, իր ունեցած փոքր հարստութեամբը։

Կասթոր սենեակէն ներս մտած ատեն ճրագ մը վառեց։ Ռօզ գողդողալով, նստաւ։ Կասթոր ոտքի վրայ կեցած՝ կը դիտէր, իր բնակարանին մէջ տեսնելով այդ աղջիկը, որուն վրայ կ'երազէր այնքան երկար տարիներէ ի վեր։

Կասթոր նաեւ գոհ էր Ռօզի օգտակար եղած ըլլալու առիթը ներկայացած ըլլալուն համար։ Ամէնէն արտակարգ դիպուածներուն մէջ իսկ անտեսանելի կողմ մը կայ, որ դէպքերը իրարու կը զօդէ տեսակ մը տրամաբանութեամբ և որ կ'ապացուցանէ թէ ամէնէն առօրեական բաները անգամ նպատակի մը կը յանգին։ Կասթոր կը զգար այս ամէնը և ահա՛ ինչո՛ւ թէ՛ ուրախ և թէ զարմացած էր։

— Ձեզի անհրաժեշտ եղող ամէն բան պիտի կրնաք գտնել հոս, ըսաւ Կասթոր, իբր թէ ձեր տան մէջ գտնուէիք... հիմա պիտի բաժնուիմ ձենէ... միայն թէ մեկնելէ առաջ, որպէս զի ապահով ըլլամ, երդում ըրէք որ անձնասպան չպիտի ըլլաք։ Ալ ձեր մօրը ու քրոջը համար պիտի ապրիք։

Կասթոր չհամարձակեցաւ աւելցնել. — «Ինծի համար ալ»։

— Կասթոր, պիտի ապրիմ պատասխանեց Ռօզ։

— Կ'երդնո՞ւք Ռօզ։

— Կ'երդնում։

Ու յանկարծ, Ռօզ մեղմ ու սրտառուչ ձայնով մը յարեց.

— Պիտի ապրիմ անոնց համար՝ որոնք կը սիրեն զիս ու անոր համար՝ զոր կ'ատեմ։

— Վաղը կու գամ լուր կ'առնեմ։ Տունէն դուրս մի ելլէք և բանով մը մի զբաղիք... ճաշերնիդ հոս պիտի բերեն... հոս կեցէք մինչեւ որ...

— Մինչեւ ե՞րբ, հարցուց Ռօզ։

— Անշուշտ կը հասկնաք ըսածս։

(Շարունակելի)

Քաղաքական Լուրեր

ԼԵՀԵՐԸ

Գերմանիոյ Խորհրդարանին մէջ հարցապնդում.— Նախարարապետին յայտարարութիւնը.— Հակագերմանութիւնը Աւստրիոյ և Ռուսիոյ մէջ.— Տպաւորութիւններ.— Ռուսիոյ մէջ.

Պերլին, 10 դեկտ.—(Թայմզի հեռագիր).—Այսօր, Գերմանիոյ Խորհրդարանին մէջ Ռաջիվիլ իշխանը մանրամասնօրէն պարզեց այն հարցապնդումը զոր լեհ կուսակցութիւնը՝ կաթոլիկ կեդրոնին աջակցութեամբ՝ Խորհրդարանին ներկայացուց, Վրէշէնի դէպքերուն վրայ։ Բազմաթիւ ունկնդիրներ կային. դեսպանական մարմինը գրեթէ ամբողջութեամբ ներկայացեր էր, ինչպէս նաև Ճափոնի նախկին նախարարապետ Իթօ Մարքիզը։ Հարցապնդման բնագիրը հետևեալն էր.

«Գերմանիոյ Նախարարապետը գիտէ՞ որ Վրէշէնի դէպքերը թէ՛ այդ երկրին և թէ օտար երկիրներու մէջ գերման ազգութեան բարի համբաւին համար վնասակար հետևանքներ առաջ բերին։ Ի՞նչ ընելու մտադիր է Նախարարապետը։»

Ռաջիվիլ իշխանը, այս հարցապնդումը ընելէ ետքը, քննադատեց այն որոշումը, որով կրօնական ուսմանց մէջ լեհերէնը յաջորդեց գերմաներէնին։ Առաջնորդը ըսաւ թէ ծնողքները չեն կրցած ընտելանալ այդ յանկարծական փոփոխութեան և մանաւանդ անոր գործադրութեան եղանակին՝ գաւազանի հարուածներով։ Ռաջիվիլ իշխանը յարեց թէ քանի որ Սեկզիլին իրաւունք ունէր լեհերէն խօսիլ լեհ ազգին հետ, նախարարութեան պարտքն էր թոյլատրել կրօնագիտութիւնը լեհական վարժարաններուն մէջ, և թէ որ և է միջոցի չէ դիմուած ազգը ընդդիմութեան գրգռելու։ Առաջնորդը դիտել տուաւ թէ կաթոլիկ կեդրոնին աջակցութիւնը (թէև ան կ'ապացուցանէ որ ինք մտադիր չէ նախարարութիւնը քննադատել)։ Հարցապնդում մը ընելով ինք ու իր ընկերները միայն իրենց պարտքը կը կատարեն լեհ ընտրողներուն հանդէպ, որոնց քաղաքացիութեան արժանապատուութիւնը վիրաւորուած է վերջին իրողութիւններով։ Առաջնորդը յորդորեց մասնաւոր այն երկպառակութեան ոգին, ուրկէ Նախարարապետը կը ներշնչուի իր բանախօսութիւններուն մէջ, բայց, յարեց, գերմանական քաղաքականութեան ու փառքին դէմ մէկ պատճառ աւելի թերևս կը նպաստէ, եթէ լեհ մայրերու արտասուքները ոտնակոխ չըլլան։ Իշխան Ռաջիվիլ յետոյ ընդարձակ տեսութիւն մը ըրաւ Լեհերու անցեալին վրայ և յիշեց Ֆրեդերիկ-Վիլհէլմ Բ. կայսեր մէկ հրամանագիրը, որով պաշտպանութիւն կը խոստանար լեհական ազգին։ Նախարարապետ Ֆօն Պիւլով կոմսը պատասխանեց. նախ ուշադրութիւն հրաւիրեց հարցապնդման վրայ՝ խորհրդարանական օրէնքին առնչուելով։ Ըսաւ թէ իր պարտքն է հսկել որ արքունիքը չխառնուի ուրիշ արքունիքներուն ներքին գործերուն։ Հետևաբար, պէտք չէ անցնի այդ խնդրոյն երևոյթներուն վըրայ, բայց ինք որ քրիստոնեական վարչութեան միայն կը վերաբերի. նաև պէտք չէ վիճաբանի այն խնդիրներու վրայ, որոնք միմիայն Պաւիէրայի կամ Վիւրթեմպերկի հետ առնչութիւն ունին։ Եթէ միեւնոյն խնդիրը Բրուսիոյ Խորհրդարանին ներկայացուի, պատրաստ է, իբրև նախարարապետ Բրուսիոյ, վիճաբանելու։ Ֆօն Պիւլով կոմսը շնորհակալութիւն յայտնեց Ռաջիվիլ իշխանին չափաւոր լեզուին համար, որ, ըսաւ, բնաւ չի նմանիր լեհական լրագիրներու լեզուին։ Նախարարապետը, օտար երկիրներու մէջ պատահածներուն համար եղած ակնարկութեանց պատասխանելով, ըսաւ.

«Կ'ըսուի թէ Վրէշէնի դէպքերը օտար երկիրներու մէջ Գերմանիոյ համբաւին համար վնասակար տպաւորութիւն մը առաջ բերած են։ Կը պատասխանեմ թէ բնաւ անհոգութիւն չունիմ այդ տեսակ բանի մը։ Կալիցիոյ և Վարշաւիոյ դէպքերուն հեղինակները անպատճառ նպատակ ունէին խանգարել մեր յարաբերութիւնները մեր դրացիներուն՝ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ և Ռուսիոյ հետ։ Եթէ առաւելը վախցողներ եղան թէ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ և Ռուսիոյ հետ մեր յարաբերութիւնները վերջերս խանգարուած ըլլան, ուրիշ բան չեմ կրնար ըսել, եթէ ոչ յայտարարել թէ այդ անձկութիւնները անհիմն են։ Աւստրիական ու ռուսական կառավարութեանց ընթացքը մեր անկեղծութեանց համապատասխան էր և գանգատելու պատճառ մը բնաւ չունինք։»

Ֆօն Պիւլով կոմսը յետոյ յայտարարեց թէ ուրախ է հաստատելով որ ռուս կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք առած է՝ արգիլելու այդ իրողութեանց կրկնութիւնը, նաև գոհ յայտնելով վերջին միջոցներուն համար։ Միեւնոյնը ըսաւ նաև Աւստրիոյ կառավարութեան համար։ Նախարարապետը յետոյ աւարտեց իր խօսքը.

«Օտար զգացումները և կարծիքներու հոսանքները և ոչ մէկ կերպով կրնան ազդել մեր ներքին քաղաքականութեան մէջ նախարարապետին ընթացքը։ Մինչ պէտք է յիշել մեր պարտականութիւնը հանդէպ գերման ցեղին՝ այն ծանր վտանգին առջև, որ իմ խորին համոզումովս հաւասարապէս, Լեհերուն կողմէ կը սպառնայ մեր ազգայնութեան։ Պիտի շարունակեմ կատարել իմ պաշտօնական պարտքս՝ թող չտալու համար որ Գերմանացին ջախջախուի արևելեան նահանգներուն մէջ։»

Ֆօն Պիւլով կոմսը այս խօսքերը արտասանեց զօրաւոր ձայնով մը և պահպանողականներու ու ազգայնական-ազատականներու ծափահարութեանց մէջտեղը նստաւ։ Կաթոլիկ կեդրոնին պետերէն Պ. Պախէմ յետոյ ճառ մը արտասանեց հարցապնդումին ի նպաստ։ Այսպէս պահպանողական Լիմպուրկ Ստիրում կոմսը խօսեցաւ հաւանութիւն յայտնելով Նախարարապետին ընթացքին։

Պերլին.—Գերմանիոյ Խորհրդարանին մէջ Ֆօն Պիւլով կոմսին յայտարարութիւնները, որոնք գերման կառավարութեան դիւանագիտական արդարը կը ճշդեն Վարշաւիոյ և Լէմպէրկի դէպքերուն առթիւ, երեսփոխաններուն մէջ մեծ ուշադրութեան առարկայ եղան՝ Ռուսիոյ ու Աւստրիոյ մասին եղած լեզուի ազնուութեանը համար։ Ֆօն Պիւլով կոմսը խանդավառութեամբ խօսեցաւ ռուսաւ-գերման համերաշխութեան համար՝ լեհական պահանջումներու մասին, իսկ չոր կերպով ըսաւ թէ Աւստրիա զաւ յայտնած ու խոստացած է պատժել յանցաւորները։ Միւս կողմէ յայտնի է թէ Վիէննայի գերման դեսպանին ջանքերուն հակառակ, Աւստրիոյ կառավարութիւնը չէ ուզած արգիլել Վրէշէնի դատին գործերու համար կատարուած հանգանակութիւնը, ըսելով որ Գերմանիա չարգիլեր՝ աւստրիական երկիրներու մէջ բողոքականութիւն տարածելու համար կատարուած հանգանակութիւնները։ Գերմանիոյ Նախարարապետը, երէկ, երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ Աւստրիոյ դեսպանին հետ։ Կ'ըսուի թէ դեսպանը, իբրև պատասխան այն մեղադրանքներուն թէ Աւստրիա անուղղակի կերպով Լեհերը կը քաջալերէ՝ Կալիցիոյ Լեհերուն նկատմամբ ունեցած համակրութեանց հետևանքով, դիտել տուաւ Գերմանիոյ Նախարարապետին թէ Աւստրիոյ կառավարութիւնը կը յարգէ բոլոր ազգութեանց իրաւունքները և թէ այն պատճառին համար որ բրուսական կառավարութիւնը լքած է Կապրիվի զօրավարին թոյլատու քաղաքականութիւնը Լեհերուն հանդէպ, Աւստրիա չի կրնար հրաժարիլ իր աւանդութիւններէն և խիստ ընթացք մը հետևիլ, միապետութեան մէկ կարևոր մասին նկատմամբ։

Պետերսպուրկ.—Նովոյէ Վրէմիա հեգնութեամբ կը խօսի այն դիւրահաւանութեան վրայ, որով Պերլինի մէջ կարևորութիւն տրուեցաւ կարգ մը երևակայական դրոյթներու, որոնց համաձայն իբրև թէ ռուսական մէկ քանի լրագիրներ պաշտօնական արտօնութեամբ, հանգանակութիւն բացած են Վրէշէնի դէպքերուն և հեղինակներուն զոհերուն համար։ Նովոյէ Վրէմիա կը քննադատէ Գերմանիոյ անհերքողութիւնը, որուն հետևանքները, կ'ըսէ, կրնան աննման ազդեցութիւն մը ունենալ իր դրացիներուն վրայ։

ԹԻԵՆ-ՋԻՆԻ ԴԷՊՔԸ

Հնդիկ զինուորի մը խելագարութիւնը.—Գերմանական ու անգլիական տեղեկութիւններ։

Պերլին, 10 դեկտ.—Բէքինէն դեկտ. 9 թուականով ուղղուած գերմանական պաշտօնական դեկոյցի մը նայելով, զինուոր մը, Բանճապի 4րդ զօրագունդէն՝ կ'երևայ թէ յանկարծական խելագարութենէ բռնուած՝ իր զօրագունդէն երկու զինուոր սպաննած է հրացանով։ Յետոյ գերմանական կիսարժանին մէջ մտած է բանի, ուր քանի մը անգամ հրացան պարպած է։ Ելէքթ անուն պաշտօնեայ մը ծանրապէս վիրաւորուեր է. ուրիշ երեք հոգի ալ վիրաւորուած են, որոնց երկուքը թեթևակի կերպով։ Գերման պահակազօրքերը հրացանով սպաններ են այդ հնդիկ զինուորը։

Լոնտոն.—Հնդկաստանի նախարարը Բէքինէն զօրավարէն սա պաշտօնական հեռագիրը ստացաւ Թիէն Ջինի դէպքին վրայ.

«Անցեալ յունուար կը ծանուցանեմ ձեզ թէ Բանճապի հետևակներու 4րդ գունդէն հնդիկ զինուոր մը, խելագարութեան տագնապի մը պահուն, պահակութենէ դարձած ատեն, իր ընկերներէն երկու զինուոր սպաննեց և ուրիշ մըն ալ վիրաւորեց։ Գիշերուան մթութենէն օգտուելով այդ հնդիկը բազմութեան մէջէն կրցաւ փախչիլ և գերմանական գիծերը հասնիլ, ուր երկու զինուոր սպաննեց և երրորդ մըն ալ վիրաւորեց։ Մարդասպանը և զայն բռնել ուզող ուրիշ հնդիկ զինուոր մը սպաննուեցան գերման պահակազօրքին կողմէ։ Այս վերջինը նաև վիրաւորեց անգլիական երեք պահակազօրքեր որոնք նոյն հնդիկ զինուորը ձերբակալելու կ'աշխատէին։ Գերմանացիները բնաւ քննադատելի չեն վարուած. պատահածին վրայ տեղեկութիւն մը չունինք։ Իմ խորին ցաւս յայտնեցի գերման զօրավարին։»

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ելմտական կացութիւնը.—Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովին մէջ.—Ելմտական նախարարին յայտարարութիւնը։

Բարիզ, 10 դեկտ.—Երեսփ. Ժողովին երէկուան նիստին մէջ կարգ մը երկրորդական խնդիրներ քուէարկուելէ ետքը, ձեռք առնուեցաւ 1902ի ելմտացոյցին վիճաբանութիւնը։ Ելմտական նախարար Պ. Քայօ, իբրև պատասխան Պ. Ռիպոյի ճառին (տես Արեւելքի շաբաթ օրուան թիւը) երկար բանախօսութիւն մը արտասանեց՝ պարզելով այն տեսութիւնը թէ՝ այն Խորհրդարանը, որուն նստաշրջանը աւարտելու վրայ է, ամէնէն լաւ վարած է Ֆրանսայի ելևմուտքը և անոր օրով միայն հասոյթի տատանութիւն մը ձեռք պիտի բերուի։ Պ. Քայօ յարեց.

«Իրաւ է որ ելմտական ներկայ տարեշրջանը պիտի աւարտի 150 միլիոն ֆր.ի բացով մը, սակայն այդ բացը առաջ վճարողներուն բեռը պիտի թեթևցնէ, փոխանակ կարգ մը ձեռնարկողներու գրպանները լեցնելու, ինչպէս կը պատահի յաճախ։ Ֆրանսայի վարկը անդրդուելի կը մնայ։ Քանի մը օրէն հարկերու երեք տոկոսով փոխառութիւն մը հրապարակ պիտի հանուի հարկերու հաւաքով, ինչ որ ապահովութիւն մը պիտի ըլլայ։ Այս միջոցին ելմտական ընդհանուր տագնապ մը կը տիրէ եւրոպական միւս երկիրներուն մէջ։ Մաքսապաշտ սակագրութիւնը նուազեցուցին մաքսերու հասոյթները։ Պէտք է շաքարներու մասին նոր կարգադրութիւն մը ընել։ Ֆրանսա, համաձայնելով Պէլճիքայի համաժողովին, պիտի փափաքի համաձայնութիւն մը յանձնել, և նոյն իսկ պիտի ուզէ ջնջել արտածուած շաքարներու նպաստ տալու դրութիւնը, եթէ յաջողի։ Պէտք է աշխատինք ծախսերը չափաւորելու։ Պէտք է բողոքել անոնց դէմ որ կ'ըսեն թէ Ֆրանսայի հարստութիւնը վտանգուած է, և որ, երկրասիրութեան պատրուակով, դաշնակիցներու թոռներուն օտար երկիրներու նկատմամբ ցոյց կու տան՝ անոնց դրամագլուխներուն համար։»

Ժողովը 204ի դէմ 265 ձայնով որոշեց ամէն կողմ փակցնել տալ ելմտական նախարարին ճառը։ Նիստը վերջանալուն մօտ, Պ. Ռիպօ դատախազեց Պ. Քայօյի, ցոյց տալով որ ներկայ տարեշրջանն է միայն որ տասնըհինգ տարիէ ի վեր առաջին անգամ ըլլալով բացով մը պիտի փակուի։ Մեղադրեց ելմտական նախարարը, ըսելով որ շաքարի խնդրոյն համար Պրիւքսէլի մէջ գումարուելիք համաժողովին մտերը՝ զինք կու տայ Ֆրանսայի թշնամիներուն ձեռքը։ Նիստը փակուեցաւ։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Զինուորական կացութիւնը.—Քրուիցինկէր ու Վէսէլս.—Ցէվէր Օռանժի մէջ.—Լորտ Քիչնէրի հեռագիրը։

Բրէթորիա, 10 դեկտ.—Լուրերը շատ քիչ են։ Հոլլէնտ գնդապետին հրամանատարութեան տակ գտնուած չըլլուն պահակախումբ մը, դեկտ. 7ին առաւօտ, յարձակեցաւ Պրանտ և Կոէյէր պոէրական բանակատեղին վրայ՝ Մէտէրսպորկի հարաւային արևելեան կողմը, և վեց հոգի գերի բռնեց։ Քրուիցինկէր միշտ կը գտնուի՝ Օրանժի գաղթավայրին շրջակաները՝ միևնոյն տեղը։ Վերջերս ըսուեցաւ որ Ռուպայի ճամբաները կը դրանուի փոքրաթիւ խումբով մը։ Անցեալ ամսուան վերջերը Վէսէլս անցաւ Թաղանչուի գիծը, դէպ ի Բարկլայսի գաղթավայրը ուղղուելով։ Նոյեմ. 30ին Քրուիցինկէր ու Վէսէլս իրարմէ բաժնուեցան։ Առաջինը Հէլվէթիայի շուրջը։ Այդ միջոցին Վէսէլս երկաթուղիի գիծը կ'անցնէր Սթրէնփոնթէյնի հիւսիսային կողմը, և հիմա կը գտնուի Ֆիլիբբոլիսի մօտ՝ երկու հարիւր հոգիով։ Տէվէթ զօրավարին հրամանին տակ Պոէրներու համախմբումը կը շարունակուի Լինտլէի մօտերը։ Տէվէթ կ'երևայ թէ ամէնէն աւելի կը հոգէ՝ Քրոնսթատէն մինչև Լինտլի շինուած պատնէշներուն գիծին վրայ։ Հաւանօրէն Շթայն նախագահն ալ Տէվէթի հետ կը գտնուի։

Լոնտոն.—Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը դեկտ. 9 թուականով սա հեռագիրը ստացաւ Լորտ Քիչնէրէն.

«Պրուսկպրիւթէն մինչև Կրիլինկսթատ յաջորդ վեհեկ մը կը կերտուի պատնէշներու գիծին արևելեան մասը՝ զինուորական կանոնաւոր ու յարատև գործողութեանց համար, որոնք պիտի կատարուին Է. Ժէյլայի, Պէթէլի ու Բարգրինեի ուղղութեամբ և Պրիւս Համիլթըն, Սբէնս ու Բլումէր զօրավարներուն աջակցութեամբ։ Թրանսվալի արևմտեան կողմը Լորտ Մէթիւէնի ընդհարում մը ունեցաւ Լիպէնպէրկի պոէրական զօրախումբին հետ, որուն բոլոր սայլերը ու արջառները գրաւեց. նաև 49 գերի բռնեց։ Օռանժ գաղթավայրին հարաւային արևելեան մասէն Պոէրները վանելու համար ղրկուած զօրագունդերը, այդ գործը կատարեցին և հիմա կ'ուղղուին դէպ ի Թաղանչուի հիւսիսային կողմը։ Բարկլայսի գաղթավայրին մէջ, հիւսիսային արևելեան կողմը, Սքոպէլ և Մըրբրէ ընդհարումներ կը կատարեն Ֆուշէի և Մայյերսի ապստամբ զօրախումբերուն հետ, որոնք շատ մօտէն հալածուած ըլլալով ցրուած ու լեռները ապաստանած են։ Արևմտեան կողմէն ծայրը Պոէրները մեծ թիւով համախմբուած են Մարիցի և ուրիշ պետերու հրամանին տակ, յարձակելու Օքիէփ Պոք Բորի վրայ, որուն պահակազօրքերը լաւ դիմադրութենէ մը ետքը, յաջողեցան ետ մղել զանոնք։ Մարիցի ծանրապէս վիրաւորուեր է։ Տըրթի գնդապետին գունդը կը հալածէ պոէրական այդ զօրախումբերը, մինչև Բրէգ ու Քալվինիա, Վանրինսսորփի հարաւային կողմէն վանելու Պոէրները։»

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Հէյ Բոնսֆոր դաշնագիրը.—Առաջարկ մը ընդդէմ ծայրայեղ չարագործներուն.—Փիլիպպինեան պատգամաւորութիւններ.—Ամերիկեան առատաձեռնութիւններ։

Ծերակոյտի գումարման մէջ ծերակուտական Պ. Լօճ Հէյ-Բոնսֆոթ դաշնագրին վաւերացման ի նպաստ խօսելէ յետոյ, յայտարարեց թէ նախորդ դաշնագրով առաջ բերուած բոլոր առարկութիւնները անհետացած են և թէ լայն թոյլտուութիւններ եղած են Մ. Նահանգաց։ Պ. Լօճ յարեց թէ Նիքարակուայի կողմէ Մ. Նահանգաց խոստացուած վեց մղոն տարածութեամբ հողի կտորին միջնորդական վերջնականութեան գիծը բացորոշ ձևով խմբագրուած է, թէ Նիքարակուա պատրաստ է Մ. Նահանգաց հետ դաշինք կնքել, Հէյ-Բոնսֆոթ դաշնագրին վաւերացումէն անմիջապէս յետոյ։ Նմանօրինակ կարգադրութիւն մըն ալ պիտի ըլլայ Քոսթա-Րիքայի հետ, Ս. Ժան գետակին մասին, որ այդ վերջնոյն կը վերաբերի։

—Ծերակուտական Պ. Հօր առաջարկ մը ներկայացուց, որուն համաձայն, նախագահ Պ. Ռուզվէլթ կը խնդրուի քաղաքակիրթ ազգութեանց հետ բանակցիլ պայմանագրութիւն մը կնքելու համար ծայրայեղ չարագործներու մասին։ Այդ պայմանագրութեան մէջ պիտի որոշուի կղզի մը, կամ որ և է յարմար տեղ մը, ուր պիտի ղրկուին այն ամէն ծայրայեղ չարագործները, որոնք այս կամ այն կերպով կը վրդովեն հանրային անդորրութիւնը։ Այս առաջարկը յղուեցաւ արտաքին գործոց յանձնաժողովին։

—Ինչպէս յայտնի է, Մ. Նահանգաց Գերագոյն Ատեանը ասկէ առաջ որոշած էր Փիլիպպիններէն ներածուած ապրանքները չենթարկել այն մաքսերուն, զորս ներածիչները պարտաւոր են վճարել օտար երկիրներու արտադրութեանց համար։ Այս որոշման հետևանքով, կառավարութիւնը ստիպուած է խոշոր գումարներ վճարել ներածիչներուն։ Արդ, Խորհրդարանին օրինագիծ մը ներկայացուած է, որ կ'առաջարկէ Տինկլիի մաքսային սակագրելը գործադրել Փիլիպպիններէն ներածուած ապրանքներուն համար։

—Ինչպէս շաբաթ օրը ծանուցինք, Պ. Քարնէկի 50 միլիոն ֆրանք նուիրած է կրթական համալսարան մը հիմնելու Մ. Նահանգաց մէջ, կամ թէ ուրիշ կերպով կրթութեան տարածելու համար։ Նախագահ Ռուզվէլթ այդ նուէրին ընդունելը զեղչեց։ Դեռ յայտնի չէ թէ կառավարութիւնը ի՞նչ որոշում պիտի տայ։ Միւս կողմէ, Քալիֆորնիայի ծերակուտական մը Պ. Սթանֆորտ 150 միլիոն ֆրանքի գումար մը կտակած է այն համալսարանին, զոր Պ. Սթանֆորտ հիմնած էր ի յիշատակ իր զաւկին։

ՌՈՒՍԻԱ

Գերմանիոյ մաքսային սակացոյցը.—Ռուս կէս-պաշտօնական լրագրի մը դիտողութիւնները.—Ռուսիա ի՞նչ ընթացք պիտի հետեւի։

Ռուս կառավարութեան ազդարարութիւնները գերման մաքսային սակագրութեան առթիւ, կը կրկնուին։ Շաբաթ օրը, ելմտական ու առևտրական ռուս լրագիր մը՝ Վիսթնիք Ֆինանզով դիտողութիւններ առաջ կը բերէր, հիմա ալ ելմտական նախարարի կէս-պաշտօնական լրագիրը դիտել կու տայ թէ այն մաքսերը, որոնց պիտի ենթարկուին Ռուսիոյ հողագործական արտադրութիւնները, կը գերազանցեն 1894ին ռուսաւ-գերման դաշնագրին պարունակած մաքսերը և նոյն իսկ ամենէն նուազ նպաստաւոր երկիրներուն մաքսերը։ Սակայն գերման կառավարութիւնը կը յայտարարէ թէ մտադիր է առևտրական դաշնագիրներու քաղաքականութիւնը շարունակել։ Գալով Ռուսիոյ ու Գերմանիոյ միջև եղած առևտրական յարաբերութեանց, երկու ճամբայ կայ։ Առաջինը սա է թէ կարելի ըլլայ պահպանել արդի դաշնագիրները, այսինքն առանձնական ռէժիմի համար վերանորոգել հիմնական առևտրական դաշնագիրները։ Իսկ երկրորդ լուծումն ալ սա է թէ իւրաքանչիւր տէրութիւն ինք խմբագրէ իր մաքսային սակացոյցը, առանց նկատի առնելու փոխադարձ շահերը այն տէրութեանց, որոնց հետ առևտրական դաշնագիրներ պիտի կնքէ, այլ իրեն միայն նպաստ ունենալու բնիկ ճարտարարուեստի զանազան ճիւղերը պաշտպանել ընդդէմ օտար մրցման։ Այս երկրորդ ճամբուն պիտի հետեւի Ռուսիա, եթէ Գերմանիոյ մաքսային սակացոյցը ընդունուի իր արդի ձևին մէջ։ Ռուս լրագիրը ի վերջոյ կը յայտարարէ թէ ելմտական նախարարը կը հսկէ ուրիշ երկիրներու մաքսային քաղաքականութեան և ի մասնաւորի ռուսական մաքսային սակացոյցին վրայ։ Երբ առևտրական դաշնագիրները վերանորոգուին, ռուսական սակագրութիւնը պիտի բարեփոխուի ի նպաստ երկրին տնտեսական շահերուն։

Երէկուան Հեռագիրներ

Լոնտոն, 14 դեկտ.—Այսօր նոր Կապոյտ Տետրակ մը հրատարակուեցաւ, որ իր մէջ ալ կը պարունակէ Լորտ Միլնէրի և Պ. Չէմպըրլէնի միջև փոխանակուած թղթակցութիւնները՝ որոնք կառավարութեան ատենութիւնները կը պարունակեն՝ կեդրոնացման բանակատեղեր գտնուող պոէր փախստականներու թիւը պակսեցնելու մասին։ Անոնց թիւն է 217,964, ցանկէն մինչև հիմա 12,441 փախստականներ մեռած են, որոնց 10,113ը տղայ։

—Լորտ Քիչնէր կը հեռագրէ թէ Պրիւս Համիլթըն զօրավարին գունդը գրաւեր է Բեթ Վիլոէնի պոէր հրամանատարին բանակատեղը։

—Տէյլի Մէյլ կը ծանուցանէ թէ Քրիւկէր նախագահը և Շալք Պուրկէր դերնախագահը կ'ուսումնասիրեն հաշտութեան նոր առաջարկութիւններ որոնք Անգլիոյ պիտի ներկայացուին՝ հարաւային Ափրիկէի հանրապետութեանց ինքնօրինութիւնը երաշխաւորելով։

ԲԱՐԻԶ.—Ամսթէրտամէն կը հեռագրեն թէ Քրիւկէր նախագահը տեղեկութիւն առեր է որ քանի մը տէրութիւններ պատրաստ են միջամտել, եթէ հարաւային Ափրիկէի հանրապետութիւնները ետ կ'ուզեն իրենց անկախութիւնը։ Պոէր զօրավարները կը քննեն այդ հաւանականութիւնը։

ԱԹԷՆՔ.—Գահաժառանգ իշխանին կինը Սոֆիա իշխանուհին մանչ մը ծնաւ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Այսօր ճաշ մը տրուեցաւ երկրագործական ռուս ընկերակցութեան՝ պատուիրակներուն ի պատիւ։ Լորտ-քաղաքապետը բաժակ պարպեց Ռուսիոյ կայսեր կենացը և Ռուսիոյ ու Անգլիոյ միջև եղած եղբայրակցութեան համար։ Ռուսիոյ երկրագործական նախարարութեան ներկայացուցիչը շնորհակալութիւն յայտնեց Լորտ քաղաքապետին և յայտարարեց թէ երկու երկիրները պիտի օգտուին առևտրական մտերմական յարաբերութիւններէ։

—Բոլոնէն կը հեռագրեն թէ Քոլոմպիա Զիլէի հետ պիտի դաշնակցի Արժանթինի հանրապետութեան դէմ։

—Էտուարտ թագաւորը վերջնական կերպով որոշեց որ յունուար 16ին կատարուի Անգլիոյ Խորհրդարանին բացումը։

ԲԱՐԻԶ.—Օսմ. դեսպան Մինիր պէյ այս առտու հոս հասաւ։ Մինիր պէյ ճաշեց Սև Լեռան իշխանին հետ։

ՊԵՐԼԻՆ.—Աուգսպուրկի կարևոր վառօդարանը այս առաւօտ այրեցաւ։

—Պաշտօնապէս կը ծանուցուի թէ Գերմանիոյ և Վենեզուէլայի միջև յարաբերութիւնները խզուած են։

ԲԱՐԻԶ.—Բուռն փոթորիկին հետևանքով՝ ահագին վնասներ կան Անգլիոյ մէջ։ Անգլիոյ և ցամաքային Եւրոպայի հետ հաղորդակցութիւնները ընդհատուած են։

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլիական Սըրբայք նաւը Անգլիոյ ծովային նախարարութենէն հրաման առաւ Վիլֆրանշ երթալ, վասն զի կրնայ ըլլալ որ Էտուարտ թագաւորը հոն ուղևորի։

ՀՌՈՄ.—Իտալիոյ կառավարութիւնը կը հերքէ այն լուրը թէ չինական հատուցման երաշխաւորութեամբ 75 միլիոն ֆր.ի փոխառութիւն մը շրջաբերութեան պիտի հանուի։

Ներքին Լուրեր

ՀԻՃԱԶԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՋԵԿՈՒՑՈՒՄ

«Կայս. Իրատէի մը համաձայն, շքանշան մը հաստատուեցաւ՝ շնորհուելու համար անոնց որոնք իրենց հաւատարմութեան ու բարեսիրութեան հաւաստիքը կու տան՝ զանազան առատաձեռն դրամական նպաստներով և կամ ուրիշ կերպով աջակցելով Հիճազի երկաթուղիին շինութեան որ Վեհ. Սուլթանին մեծագործութիւններէն մէկն է։ Ն. Կ. Վեհափառութիւնը բարեհաճեցաւ այդ շքանշանին ձևը ընդունիլ. նաև նոյն շքանշանին ոսկիներէն մէկական հատ շնորհել Հիճազի երկաթուղիին բարձր յանձնաժողովին անդամներուն։»

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Արտաքին գործոց նախարարութեան հաշուակալի օգնական անուանուեցաւ նոյն նախարարութեան հաշուակալութեան դիւանին առաջին Թէվֆիք էֆ., պահելով հանդերձ իր այդ պաշտօնը։

—Լազիսթանի գաւառին կառավարիչ անուանուեցաւ Ամարէի նախկին կառավարիչ Րիֆաթ փաշա։

—Պիթլիսի նահանգին Մուշի գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Արճէշի գայմագամ Րիֆաթ էֆ.։ Էրզրումի նահանգին Թորթում գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Րէֆահիէի գայմագամ Հիւսնի էֆ., որուն յաջորդեց Թորթումի գայմագամ Րիւսթէմ էֆ.։ Ալաշկերտի գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Սպերի գայմագամ Հիլմի էֆ., որուն յաջորդեց Ալաշկերտի գայմագամ Շիւքրի պէյ։ Սըվազի նահանգին Հաֆիք գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Տարքելի նախորդ գայմագամ Կեամիլ էֆ.։

—Մանիսայի գաւառին նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Միթիլինի նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ Մահմուտ պէյ, որուն յաջորդեց Բէհեշնիի նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Հիւսնի էֆ.։ Ասոր ալ յաջորդեց Բերէթեքի նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Րիֆաթ էֆ.։

—Խարբերդի նահանգին Կապան Մատէն գաւառակին նաիպ անուանուեցաւ Թէնոսի նախորդ նաիպ Օսման Նուրի էֆ.։ Էրզրումի նահանգին Թորթում գաւառակին նաիպ անուանուեցաւ Նէֆզէրալի նախորդ նաիպ Մուսթաֆա Սըրրը էֆ.։ Խարբերդի նահանգին Տէրսիմ գաւառակին նաիպ անուանուեցաւ Քիրմաստիի նախորդ նաիպ Մուսթաֆա Նուրի էֆ.։

—Իզմիրի առաջին ատեանին ատենակալ Բարիզի օսմ. դեսպանատան խորհրդական Նազիք պէյի։ Իզմիրի երկրորդ ատեանին՝ Պրիւքսէլի օսմ. ընդհանուր հիւպատոս Էմին էֆ.ի, առևտրական հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան արձանագրութեանց ճիւղին անօրէնի օգնական Զիյա պէյի և Ղալաթիոյ օտար ապրանքներու մաքսատան մէջ բաժիններու ճիւղին անօրէն Սադըք պէյի։

—Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ մաքսային վարչութեան քննիչներէն Րաուֆ պէյ և գերմանացի Պարոն Քարլ ֆոն Ռինգհոֆէնի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Պրուսայի երեսփոխաններէն Ալի Րիզա պէյի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Օսմ. Պանքային մէջ ելմտական նախարարութեան հաշուեցոյցի դիւանին քարտուղար Սէրաֆիմ Ալեքսեօզ էֆ.ի։ Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Բարիզի մէջ նկարիչ օսմ. հպատակ ու կաթոլիկ հաւատքին Էյգրուզյի Շաղանեան էֆ.ի։ Հինգերորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Բ. զօրաբանակին (Էտիրնէ) թնդանօթաձիգներու Է. գունդին 2րդ վաշտին դեղագործ Տիգրան էֆ.ի։

—Երկրորդ կարգի Շէֆագաթ՝ գերմանացի Պարոն Քարլ ֆոն Ռինգհոֆէնի կնոջ։ Երրորդ կարգի Շէֆագաթ՝ Էնտէպանտանս Պէլժ լրագրին քաղաքական ճիւղին խմբագրին կնոջ՝ Տիկին Ռոլան տը Մարէսի։

—Լիաքաթի ոսկի շքանշան՝ զինուորական քննիչ յանձնաժողովին անդամ Մէհմէտ փաշայի։

ԻՖԹԱՐ.—Շաբաթ գիշեր կայս. պալատան մէջ իֆթար ընելու պատիւը ունեցան կայս. անձնապահ զօրաբանակին հրամանատար Րէուֆ փաշա, քաղաքապետ Րըտվան փաշա, Սկիւտարի կառավարիչ Համտի պէյ և ուրիշ պաշտօնատարներ։

—Մեծ-Եպարքոս Սայիտ փաշա, երէկ իրիկուն, կայս. պալատան մէջ իֆթար ընելու պատիւը ունեցաւ։

—Բ. Դրան թարգմանչաց խորհրդական Նորատունկեան Գաբրիէլ էֆ. շաբաթ իրիկուն պատիւ ունեցաւ կայս. պալատան մէջ իֆթարի սեղանին մասնակցելու։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆԿԵԼԱՆՈՑԸ.—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, պալատական պաշտօնատար մը, երէկ, Համազգային Անկելանոցը գնաց և Ռամազանի առթիւ դրամական պարգևներ բաշխեց պատսպարեալներուն որոնք բարեմաղթութիւններ ըրին Վեհ. Սուլթանին համար։

ՄԱՀՈՒ ՊԱՏԻԺ.—Ինչպէս ծանուցինք, անցեալ երեքշաբթի, Էտիրնէի մէջ մահուան պատժուած չորս անձերն են Էսկի Զաղրայէն Եէմիշճի Յակօ Կարապետեան, Թէքիրտաղցի դերձակ Օնիկ Թոբուսեան, Արեւելեան Ռումէլիի Գարնապատ քաղաքէն պուլկար Սլավի Զանօ և Ֆիլիպէէն նալբանտ Խրիսթօ Նունան։ Ասոնք կը պատկանէին այն աւազակախումբին, որ յուլիսին սկիզբները ագարակի մը մօտ լեռը տարած ու սպաննած էին Էտիրնէի երեւելիներէն Մուսթաֆա պէյի տղան Նուրի պէյը։ Այդ չորս անձերը՝ Յակոբ, Օնիկ, Սլավի ու Խրիսթօ զինուորական ատեանին կողմէ մահուան դատապարտուած և վճիռը կայս. Իրատէով վաւերացուած ըլլալով, անցեալ երեքշաբթի Էտիրնէի մէջ զանազան տեղեր կախաղան հանուեցան։ Անոնց համախոհներէն պարտիզպան Ֆօթի տասը տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուեցաւ։ Ֆօթի Քաստոր բերդը պիտի ղրկուի, հոն իր պատիժը կրելու համար։

ՊԱՐՍԻՑ դեսպան իշխան Միրզա Րիզա խան, անցեալ օր, առաջին թարգման Յովհաննէս խանի հետ, այցելութիւն տուաւ Ռուսիոյ, Ֆրանսայի, Գերմանիոյ ու Իտալիոյ դեսպաններուն։ Միրզա Րիզա խան իր այցետոմսը թողուց միւս դեսպանատուները։

—Շաբաթ օրը Գերմանիոյ, Ֆրանսայի, Յունաստանի, Սպանիոյ ու Պելճիքայի դեսպանները՝ իրենց առաջին թարգմաններուն հետ՝ այցելութիւն տուին իշխան Միրզա Րիզա խանի։

—Ճիտտէի պարսկական ընդհանուր հիւպատոս կարգուեցաւ Միրզա Ալի Էքպէր խան և Իզմիրի ալ Միրզա Ալի Ասկար խան։

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ.—Հելլենական դեսպան Մավրոկորդաթօ իշխանը՝ առաջին թարգմանին հետ, շաբաթ առտու, արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաշայի ապարանքը գնաց և տեսակցեցաւ Ն. Վսեմութեան հետ։

—Ֆրանսական դեսպան Պ. Քոնսթան, շաբաթ օրը, Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ առողջապահական յանձնաժողովը, շաբաթ օրը, գումարուեցաւ քաղաքապետ Րըտվան փաշայի նախագահութեամբ։

ԲՐՈՄԷՍՆԵՐԸ.—Առևտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը որոշեց որ արևելեան երկաթուղիի պարտաթուղթերուն բրոմէսները, ասկէ վերջը, թուղթերով պորտոններու համաձայն միայն հրապարակ հանուին՝ վաւերացուած Օսմ. Պանքային և Քրէտի Լիոնէի կողմէ։ Այդ դրութեամբ հանրութիւնը որ և է սխալմամբ կամ վնասի պիտի չենթարկուի։

ՊԱԹՈՒՄԻ մէջ, չորս օր առաջ պատահած դէպքին համար մանրէաբանական քննութեամբ հաստատուեր է թէ ժանտախտի հանգամանք չունի։

ՌՈՒՍԻՈՅ Նիկոլա Բ. կայսեր անուան տօնախմբութեան առթիւ, դեկտ. 16ին Ռուսիոյ դեսպանատան մէջ շնորհաւորական ընդունելութիւններ պիտի կատարուին։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպանը ուրբաթ իրիկուան սեղան մը տուաւ, որուն ներկայ գանուեցան դեսպանատան ու հիւպատոսարանի պաշտօնեաներէն ոմանք և գերման գաղթականութեան երեւելիները։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ հոլանտական դեր-հիւպատոս Պ. Վոն Ջերլին Օպէրմիւլլեր Պաշաքոյի հիւպատոս կարգուած ըլլալով, ամսոյս վերջերը պիտի մեկնի։

ՍՈՖԻԱՅԻ ոստիկանութեան վերատեսուչը նոյն քաղաքէն պիտի վտարէ քառասուն-յիսուն հոգի այն անձերէն որոնք Սոֆիայի մէջ անպաշտօն ընթացքներու կը հետեւին։

ՄԱԽՍՈՒՄԷԻ Մարմարա շոգենաւը յատկացուեցաւ՝ Պէյրութ տանելու Սուրրէի Հիւմայունը որ քանի մը օրէն ճամբայ պիտի հանուի։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.— Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 261, որոնց 153ը իսլամ (92 այր, 61 կին) 89 քրիստոնեայ (48 այր, 41 կին) և 19 հրեայ (14 այր, 5 կին)։

ՊՐՈՒՍԱՅԷՆ կը հեռագրեն թէ անցեալ շաբաթ Կէմլէյիկի մէջ երկրաշարժի ցնցում մը զգացուեր է, առանց վտանգաւոր հետեւանք մը ունենալու։

ՄՈՒԿԵՐՈՒՆ ԴԷՄ.— Հեռագիրը անցեալ օր ծանոյց թէ Մարսիլիոյ մէջ փորձ մը կատարուեր է «սաֆօ քարպոնիքօ»ով ջնջելու նաւերու մէջ գտնուող մուկերը որոնք ժանտախտին տարածման պատճառ կ'ըլլան։ Այդ փորձը յաջող արդիւնք մը ունեցեր է, վասն զի «սաֆօ քարպոնիքօ»ն ապրանքներուն չվնասելէ զատ, կը սպաննէ բոլոր մուկերը, ինչպէս նաև այն լուերը որոնք ժանտախտին միքրոպներուն փոխադրութեան միջնորդները կ'ըլլան։ Իգտամ հաւաստիւ կը ծանուցանէ թէ այդ դրութիւնը գտնողն է Թուրքիացի մը՝ քիմիագէտ Արէֆ էֆ.։

ՀՆՈՒԹԻՒՆ.— Ամերիկեան կառավարութիւնը Բ. Դուռնէն խնդրեց Պալթիմորի թանգարանը ղրկել՝ Պաղտատ, Թէլլօ անուն տեղը գտնուած ասորական հնութիւններէն կարգ մը քանդակեալ արձանակներ որոնցմէ կայ։ Թանգարանին մէջ շատ կայ, բայց Պալթիմորի թանգարանը չունի։ Ձեռնհաս պաշտօնարանը որոշեց տալ այդ հնութիւնները, ստանալով պատճենման ծախքերը։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ.— Պրուսայէն կը գրեն թէ Կովկասցի բազմաթիւ գաղթականներ կան նոյն քաղաքը։ Քանի մը օրէ ի վեր ատոնց հետզհետէ կը ղրկուին Աթրանոս գաւառակը, ուր բնակութիւն պիտի հաստատեն։

—Քառասուն երկու խումբ գաղթականներ, շաբաթ օրը, Պանտրմա ղրկուեցան։

ԳԱՅՍԷՐԻԻ պահեստի զօրաբաժնին հրամանատար Շէրիֆ փաշա որ կուրծքի հիւանդութենէ կը տառապէր, մեռեր է։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ արտաքին գործոց նախարար Պ. Տանեւ պիտի հրաժարի եղեր՝ փոխառութեան ծրագիրը Սօպրանիէին կողմէ ընդունուելէն առաջ։ Կ'ըսուի թէ ամբողջ նախարարութիւնն ալ հրաժարելով իշխանը նոր նախարարութեան կազմութիւնը պիտի յանձնէ Սօպրանիէի նախագահ Պ. Պալապանովի։

ՊԷՇԻՔԹԱՇԻ ոստիկանութեան առաջին քոմիսէրներէն Ահմէտ Սապրի էֆ. որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, երէկ օրը մեռաւ։

ՍԱՄՈՍԻ վախճանեալ մետրոպոլիտ Տ. Կիւրեղ Թողած հարստութեանը մասին անոր ժառանգորդներուն և Ֆէների Պատրիարքարանին միջև ծագած խնդիրը իրաւախոհութեամբ կարգադրուեցաւ։ Մետրոպոլիտին թողած հարստութեան մէկ երրորդ մասը Յունաց Պատրիարքարանին պիտի յանձնուի։ Տ. Եոաքիմ Գ. այդ առթիւ շնորհակալութեան գիր մը ուղղեց Սամոսի իշխանին ու ժողովին, խնդրոյն լուծման մասին անոնց կողմէ ընծայուած օժանդակութեան համար։

ԵՊԱՐՔՈՍԱԿԱՆ պաշտօնագիր մը ծանոյց առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան կանոնագիր մը պատրաստել՝ օսմ. երկիրներու մէջ վաճառականութեան, արհեստներու և երկրագործութեան զարգացումը ապահովելու նպատակով։ Նախարարութիւնը ձեռնարկեց եպարքոսական այդ հրամանին գործադրութեանը։

ԹԻՖԹԻՔ.— Ձեռնհաս պաշտօնատունը որոշեց Թիֆթիք արտադրող այծերէն առնուած տուրքէն զեղչ մը ընել, օսմ. երկիրներու մէջ Թիֆթիքի վաճառականութեան դիւրութիւն մը ընծայելու նպատակով։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ Սպարապետ Դրան ղրկեց Նէմլիզատէ Թահսին փաշայի խնդրած մենաշնորհին վերաբերեալ թուղթերը, զինուորական տեսակէտով կարծիք յայտնելու համար։ Ինչպէս յայտնի է, Թահսին փաշա յիսուն տարուան մենաշնորհ կ'ուզէ Սաքարիա գետին մէջ աղ, փայտ, ածուխ և այլն փոխադրելու նաւակներու միջոցաւ, որոնք շոգենաւակ մը պիտի քաշէ։ Սպարապետ Դուռը հարկ եղած քննութիւնը ընելով տեղեկագիր մը պատրաստեր է։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԱԼԻՒՐՆԵՐԸ.—Ծանուցուեցաւ թէ որոշուած է Կ. Պոլսոյ մէջ տեղական ալիւրներէ հաց պատրաստել և թէ այդ ալիւրներով բանուելիք փուռներուն համար քաղաքապետութեան պաշտօնարանին մէջ յանձնաժողով մը կազմուած է։ Բ. Դրան հրամանով առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան կողմէ այդ յանձնաժողովին անդամ կարգուեցաւ առեւտրական ճիւղին տնօրէնի օգնական Սուաւի պէյ։

ԵՐԶՆԿԱՅԻ Գուրուչայ գաւառակին կցուած տասնըհինգ գիւղերու դատական գործերն ալ, քաղաքային գործերուն պէս, Քէմախ գաւառակին իրաւասութեանը ենթարկուեցան։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ բաժնեթուղթերը Ղալաթիոյ սակարանին մէջ ընդունուելու համար, նոյն սակարանին քոմիսէրը խնդրեր է իրեն հաղորդել այդ Ընկերութեան մենաշնորհին վերաբերեալ կայս. Ֆէրմանին և ներքին կանոնագրին վաւերական պատճէնները։

ԳՆԴԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ աստիճան արուեցաւ կայս. մասնաւոր թիկնապահ ու հեծելազօրքերու դեր-գնդապետ Զիա պէյի։

ՀԵՌԱԳՐԱԹԵԼ.—Էրզրումի Թորթում գաւառակին և Մոլլաքերթի միջեւ հեռագրական թել մը պիտի հաստատուի։

ՊՈԼՍՈՅ ապահովութեան սնտուկէն առանց թողուած գոհարեղէններու աճուրդով վաճառման պիտի մասնակցին Պէտէսթէնի մունետիկները, վասն զի այդ առարկաներուն գիները սահմանելու մասին նոյն սնտուկին գնահատիչը ու մունետիկները յաճախ նկատողութեան չեն առներ սնտուկին շահը։

ՆԵՐՈՒՄ.—Զիւլֆիքարօղլու Շաքիր անուն անձը որ մարդասպանութեան համար տասնըհինգ տարուան ժամանակեայ աշխատութեան դատապարտուած ըլլալով Շապին Գարահիսարի բանտը կը գտնուէր, հիւանդոտին վիճակին համար բարձրագոյն ներման արժանացաւ։

ԻԶՄԻՐԻ յունական հիւանդանոցին պէտքերը, կայս. Իրատէի մը համաձայն, մաքսէ զերծ պիտի ըլլան, ինչպէս կ'ըլլայ բարեգործական հաստատութեանց մասին։ Նաև ետ պիտի տրուին մինչև հիմա իբրև տուրք առնուած գումարները։

ՀԱԼԷՊԻ նահանգին հեռագրական ու Թղթատարական կեդրոնական տնօրէնը, կ'ըսէ Իգտամ, զեղծումներ գործած ըլլալուն համար ժամանակաւոր պաշտօնէ դադրեցուցուած է և անոր տեղ ուրիշ մը պիտի ղրկուի։

ՊԻԹԼԻՍԻ մէջ, այս շաբթու, գիշեր ատեն երկու անգամ երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեր են՝ մէկը զօրաւոր ու միւսը թեթեւ, բայց բարեբախտաբար վտանգաւոր հետեւանք մը չեն ունեցեր։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ երկաթուղիներու Ընկերութիւնը արտօնութիւն ուզած է որ Հայտար Փաշա, Իզմիթ ու Տէրինճէ հասած ապրանքները գիշերներն ալ վագոններէն պարպուին, ինչպէս առաջ եղած էր՝ երկու ամիս չափ։ Մաքսային Տնօրէնութիւնը նկատողութեան առաւ այդ խնդիրը։

—Անատոլուի երկաթուղիներու Ընկերութիւնը Ձմեռուան եղանակին համար ուղեւոր փոխադրող կառախումբերու բոլոր վագոնները շոգիով կը տաքցնէ։ Ջերմութիւնը մինչև 15 աստիճան կը մնայ։

ԳԱՐԱՔԷՕՅԻ ԿԱՄՈՒՐՋԸ.— Նաւահանգիստի վերատեսչութիւնը կը ծանուցանէ թէ այս գիշերուընէ սկսեալ Գարաքէօյի կամուրջը գիշերները ժամ 8էն պիտի բացուի։

ՆԵՐՔԻՆ գործոց նախարարութիւնը, կայս. Իրատէի մը համաձայն, ծանոյց բոլոր նահանգները որ հանրութեան գործերը բարձրագոյն հաճութեան համաձայն կարգադրուին և յապաղումներու պատճառ չտրուի։

ՎԱՆԱՅ քաղաքին մէջ, անցեալները, երկու անգամ երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեր են՝ մէկը թեթեւ և միւսը զօրաւոր, սակայն բարեբախտաբար վտանգաւոր հանգամանք մը չեն ունեցած։

ՆԱԽԱՐԱՐԱՑ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ որոշեց թէ երկաթուղիի գիծերուն անցած տեղերուն Թաղապետութիւնները պէտք չէ տուրք առնեն երկաթուղիի կառախումբերով փոխադրուած ապրանքներէն։ Այդ որոշումը վաւերացաւ կայս. Իրատէով։

ԱԾՈՒԽԻ ՄԹԵՐԱՆՈՑ.— Վաճառական Ապտիւլգատէր էֆ. ձեռնհաս պաշտօնատունէն մենաշնորհ խնդրեց ածուխի մթերանոց մը հաստատելու՝ Պէյքոզի և Ումուրեէրի մէջ կամ ուրիշ տեղ մը։ Ձեռնհաս պաշտօնարանը հարկ եղած մասնագիտական քննութիւնները կատարած ըլլալով, պայմանագրութիւնը և յանձնառութեան տետրը պատրաստելու վրայ է։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը ընդունելի գտաւ օսմ. ապահովագրական Ընկերութեան մենաշնորհին պայմանաժամը երեսուն տարիէն յիսունըհինգ տարուան վերածելու առաջարկութիւնը։ Նախարարութիւնը ըստ այնմ տեղեկագրեց Բ. Դրան։ Ընկերութիւնը, եթէ իր այդ խնդիրքը ընդունուի, կեանքի ապահովագրութիւն ալ պիտի կատարէ։

ԳԱՐԱՔԻԼԻՍԷԻ նախկին գայմագամ Իպրահիմ Նէճաթի էֆ.ի 465 ղրուշ յատկացուեցաւ՝ իբրև անպաշտօն վիճակի ամսաթոշակ։

ԿԷԼԻՊՈԼԻԻ ՄԵՏՐԱՊՈԼԻՏԸ.—Սապահ կ'իմանայ թէ Յունաց Պատրիարքարանը քննութիւն պիտի կատարէ Կէլիպօլիի մետրապոլիտին նկատմամբ, որուն համար բողոքներ եղած են, և դատական ու կրօնական գործոց նախարարութիւնն ալ այդ բողոքներու մասին պաշտօնագիր մը ուղղած է Յունաց Պատրիարքարանին։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.—Ռօպէրթ Գոլէճի ուսուցիչներէն ամերիկացի Պ. Անտէրսընի տունը, Ռումէլի Հիսար, անցեալ գիշեր գողեր մտնելով գողցան երկու խոշոր կարպետ, պարսկական շալ մը, արծաթէ ինը դգալներ, արծաթէ գաւաթ մը, արծաթէ երկու զարդանօթ եւայլն։ Այնպէս կը կարծուի թէ գողութիւնը կատարողները տանը ներքին մասը գիտցողներ են։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն կը կատարէ։

ՈՃԻՐՆԵՐ.—Պոլսոյ Շահզատէ Պաշիի կողմը, երէկ գիշեր, ոճիր մը գործուեցաւ։ Երկու շրջուն բանջարավաճառներ՝ Եանի ու Վասիլ երբ Աճէմօղլու փողոցէն կ'անցնէին, Եանիի մէկ ուրիշ ընկերը, Մավրիքօրիս յանկարծ յարձակեցաւ Եանիի վրայ և դաշոյնը մխեց անոր ձախ կողը։ Վիրաւորը բռնեց չարագործին թեւէն և սկսաւ պոռալ։ Ոստիկանները վրայ հասնելով ձերբակալեցին Մավրիքօրիսը։ Եանի հարցաքննուելով յայտարարեց թէ զինքը զարնողն է Մավրիքօրիս։ Եանի հիւանդանոց ղրկուեցաւ։ Չարագործը ոստիկանութեան գաւիթը տարուեցաւ։

—Ղալաթիոյ Գարաօղլան փողոցին մէջ, երէկ գիշեր, Քոսթի անուն 17 տարեկան երիտասարդ մը վիրաւորուած էր գլուխէն։ Ոստիկանութիւնը քննութեան ձեռնարկեց։ Քոսթի ըսաւ թէ Խաիմ անուն մարդ մը զինքը զարկած է։ Քննութենէն հասկցուեցաւ որ Քոսթի անպարկեշտ աղջկան մը հետ՝ Ռաչել անուն՝ յարաբերութիւն ունի եղեր. այս վերջինը զայն չէ ուզեր ընդունիլ. ասոր վրայ Քոսթի դաշոյն մը քաշելով ուզեր է բռնութեամբ ներս մտնել։ Խաիմ ուզելով աղջիկը պաշտպանել, քանի մը Չինկէնէներու հետ յարձակեր է Քոսթիի վրայ, բայց այդ վերջինը փախեր է։ Կ'ըսուի թէ Քոսթի գետինը իյնալով գլուխէն ծանրապէս վիրաւորուեր է։ Վերջապէս չէ կրցած հասկցուիլ վիրաւորուելուն պարագաները։ Քոսթիի վէրքը ծանր ըլլալով հիւանդանոց տարուեցաւ, իսկ Խաիմ ձերբակալուեցաւ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ հրապարակէն դէպ ի կամուրջ տանող ճամբուն վրայ, երէկ, քսակահատները չորթեցին Հաճի Ահմէտ անուն մարդու մը քսակը որ հարիւր տասնըհինգ ֆրանսական ոսկի կը պարունակէր։

ՆԵՐԿԱՅ ձմեռուան եղանակին մէջ, երբ անձրեւները կը շարունակեն, մարդ պէտք է զգուշանայ թրջելէ և հետեւապէս պաղառութենէ, երբ անձին համար պէտք եղած զգուշութիւնը ընելով, որոնց մէջ կարեւորագոյն տեղ մը կը բռնէ անշուշտ հովանոցը՝ անձրեւին՝ ձիւնին ու քամիին դէմ պաշտպանուելու համար, երբ մանաւանդ այնչափ ձեւաւոր, ամուր և համեմատաբար աժան հովանոցներ կը ծախուին, Ղալաթիա կամուրջին դէմ, աջ ու ձախ անկիւնները, Ղալաթիոյ համբաւաւոր Հովանոցավաճառ ՄԻՀՐԴԱՏ ՀԱՅՏԱՃԵԱՆի երկու խանութները, ուր մետաքսէ և այլ ընտիր կերպասներ ալ կան, հովանոցներու հինցած կերպասները ճիշտ նորի պէս փոխելու համար։

ԱՆՆԱԲՈՒԺ ՏՈՔԹՕՐ Տ. ԱՃԷՄԵԱՆ.—Այսուհետեւ իրեն դիմող հիւանդները պիտի ընդունի իր տան մէջ, Բերա, Պայրամ փողոց, թիւ 38, կէս օրէն վերջ մինչև երեկոյ, ամէն օր բաց ի շաբաթէն։
782 3—6

ՄԻՔՐՈՊՆԵՐԸ ԵՒ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆԸ

Թոքախտի բուժման համար գտնուած նոր դեղը գիտուններուն ուշադրութիւնը և զարմացումը գրաւած է մեծ յոյս ներշնչելով նաև այն բազմաթիւ ընտանիքներուն, որոնք իրենց սիրելի հիւանդներուն կեանքի փճացումը կը դիտեն խորտակուած սրտով, առանց կարենալու բան մը ընել՝ ազատելու համար զանոնք։ Սակայն այս անգամ գիւտը իրական, վաւերական ու բազմաթիւ փորձերով ապացուցուած է։ Այս նոր դեղը պատրաստուած է բրոֆէսէօր Կ. Պանեիկրայի կողմէ, նշանաւոր քիմիագէտ Բալէրմոյի մէջ (Թավոլա փողոց, թիւ 89 91)։ Այդ դեղը կը բաղկանայ զօրաւոր հականեխական մը, որ թոքախտին պասիլները կը սպաննէ առանց որ և է կերպով վնասելու մարդուն գործարանաւորութեան։ Բժշկական մարմնոյն քննութեան յանձնուած է այս դեղը, և բազմաթիւ փորձերէ յետոյ, երբ միակ դեղը ճանչցուած է, զոր գիտութիւնը վերջնապէս ընծայած ըլլայ յաջողապէս բուժելու համար թոքախտը։ Իր ազդեցութիւնը արագ ու զօրաւոր է, այնպէս որ նոյն իսկ երկրորդ և երրորդ աստիճանին հասած թոքախտաւորներ Տոքթ. Պանեիկրայի նորագիւտ դեղը գործածելով, ընդհանուր զգալի բարւոքում մը նշմարած են իրենց առողջական ընդհանուր վիճակին մէջ. տաքութիւնը նուազեցաւ աստիճանաբար, յետոյ բոլորովին անհետացաւ. ախորժակը բացուեցաւ, ուժերը աւելցան, շնչառութիւնը աւելի դիւրացաւ և քիչ ատեններու մէջ այս դժբաղդ հիւանդները բուժուած էին։ Այս հրաշալի արդիւնքները նաև ձեռք բերուեցան կուրծքի այլեւայլ հիւանդութեանց մէջ ինչպէս շնչատապ, թոքի սաստիկ հարբուխ են.։ Տոքթ. Պանեիկրա, ամէն կողմէ իրեն եղած բազմաթիւ խնդրանքներուն առջեւ չուզեր չի կրնար ամէնուն գոհացում տալ։ Միքրոպներու ուսումնասիրութիւնը ի՛նչ անհուն յառաջդիմութիւն ընել տուած է բժշկութեան։

Յանձնարարեցի իմ հիւանդներուս որ էնֆլիւէնցայի հետեւանքը եղող սաստիկ հարբուխն և նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն առաջ կաթի խառնուած Քրոնտորֆի հանքային ջուր, և լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի։
ՏՈՔԹ. ՍԹԷՔՈՒԼԻՍ

Ազգային Լուրեր

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ
ՆՈՐ ԵՒ ԶՕՐԱՒՈՐ ՑՆՑՈՒՄՆԵՐ
ԿԱՐՆՈՅ ՄԷՋ

Կարինէն Ս. Պատրիարք Հօր հասած հեռագիր մը կը զեկուցէ թէ երկրաշարժի 2 նոր և զօրաւոր ցնցումներ զգացուեր են քաղաքին մէջ, ահ ու սարսափի մատնելով ժողովուրդը, որ հազիւ քիչ մը հանդարտած, իր խարխլած բնակարանները կ'ապաստանէր արդէն։ Ս. Պատրիարք Հօր քաշուած հեռագրին մէջ զգալի ու անհրաժեշտ պէտք մը յայտնուած է նոր ու անմիջական օգնութեան։ Նոր ցնցումներուն պատճառած վնասները դեռ յայտնի չեն, բայց հեռագրին իմաստէն կը հասկցուի թէ Կարնոյ խեղճ ժողովուրդը այս անգամ ալ ծանրապէս վնասուած է։ Սաստկաշունչ ձմեռը ու համաճարակները ա՛լ աւելի կը սաստկացնեն ժողովրդեան անհնարին թշուառութիւնը, որ անհնարագրելի ըլլալու աստիճանին կը հասնի նոր և բուռն ցնցումներով։ Այս երկրաշարժի ահռելի պարագաներուն, աւելորդ պիտի ըլլար շեշտել օգնութեան այն անհուն պէտքը, որուն կը կարօտի Կարնոյ թշուառ ժողովուրդը։ Գթութեան հրաւէր մը, ամէն ատենէ աւելի, հիմա պէտք է փութկոտ ընդունելութիւն մը գտնէ մայրաքաղաքիս ու գաւառներու մէջ։ Հանգանակիչ մասնախումբերը պէտք է փութով առաջ տանին իրենց գործը, անմիջական նպաստներ ղրկելու համար Կարնոյ խեղճ երկրաշարժէ արկածեալներուն։

Ս. Պատրիարքը երէկ առաւօտ ներկայ գտնուեցաւ Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիի ժամերգութեանց և հոգեշունչ քարոզ մըն ալ խօսեցաւ ի ներկայութեան խուռն բազմութեան։

—Տիմոթէոս էֆ. Զօլաքեան երէկ Ս. Պատրիարք Հօր բնակարանը այցելեց. յետոյ Բերայի առաջնորդ Տ. Յ. Մկրեան Հօր ալ այցելութիւն մը տուաւ։ Կ'ըսուի թէ այս այցելութեան նպատակն է մասնաւորապէս ամուսնական գործի մը կարգադրութիւնը, յոյն և հայ ընտանիքի մը միջեւ։

—Զաղամալթայէն կը գրեն մեզ նոյեմ. 28 թուով.— «Տեղւոյս ազգայիններու փափաքին համաձայն, Յարութիւն փաշա Տատեանի հոգւոյն համար, ամսոյս 25ին կիրակի օր, տեղւոյս Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյն մէջ մասնաւոր պատարագ մատուցուեցաւ։ Պատարագը մատոյց եկեղեցւոյս առաջնորդ Տ. Արիստակէս քահանայ Թիւլեան, և քարոզը խօսեցաւ դպրոցիս Պօղոս էֆ. Բաղրատունի, որ թէպէտ կարճ, բայց ազդու կերպով դրուատեց հանգուցեալ փաշային բարեմասնութիւնները։ Հոգեհանգստեան արարողութիւնը տեւեց ամբողջ մէկ ժամ։ Պատարագի աւարտումէն յետոյ, եկեղեցւոյն կից գերեզմանատան մէջ, վերստին շքեղապէս կատարուեցաւ գերեզմանական հոգեհանգստեան արարողութիւնը։»

—Ս. Պատրիարքը Կիլիկիոյ կաթողիկոսական ընտրութիւնը հեռագրով ծանուցած է Էջմիածնայ Ս. Հայրապետին և Երուսաղէմի Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքին։

—Պատրիարքարանի դիւանապետ Բարթող էֆ. Թիւլեան, իր անուան տօնախմբութեան առթիւ, շաբաթ օր, Պատրիարքարանի պաշտօնեաներուն և բազմաթիւ համակրողներու շնորհաւորութիւնները ընդունեց։

—Շաբաթ օրը Տ. Բարթուղիմէոս արքեպիսկոպոսի անուան տօնախմբութիւնը ըլլալով, Կիլիկիոյ նորընտիր կաթողիկոս Տ. Գէորգ Սրբազան, բարձրաստիճան եկեղեցականներ և ծանօթ ազգայիններ շնորհաւորական այցելութիւն տուին Տ. Բարթուղիմէոս Սրբազանի։

—Կինը կրօնափոխ եղած մէկու մը համար՝ Բաղչէի առաջնորդարանէն խնդրուած էր վերստին ամուսնանալու հրաման։ Կրօնական Ժողովը ընդուներ է այդ առաջարկը։ Կ'երեւայ թէ կրօնափոխութիւնը՝ կրկնամուսնութեան համար՝ ամէնէ աւելի հարկեցուցիչ պատճառը կը նկատուի Կրօնական Ժողովին կողմէ։

—Ազգ. Հիւանդանոցին մէջ դարմանուող 70 տարեկան ծերունի մը Կարապետ անուն, երէկ, չուանով ինքզինքը կախեր է։ Հիւանդանոցին գիշերային սպասարկու բժիշկը որ քիչ յետոյ փութացած էր անձնասպանին մօտ, չէ կրցած որ և է դարման ընել։ Կարապետ արդէն իսկ խեղդամահ եղած էր։

—Կը լսենք թէ Վահան Վ. Տ. Մինասեան Անգիր Դպրութեան Բ. Հատորը պաշտօնապէս վաւերացուած ըլլալով, ի մօտոյ պիտի հրատարակուի տետր առ տետր։ Կը պարունակէ այն ամէն սովորութիւնները, որ հին ու նոր ժամանակներու մէջ եղած են ու կան դեռ գաւառներու մէջ։

—Հանրագիտակի Ե. թիւը հրատարակուեցաւ ճոխ բովանդակութեամբ, որ աւելի կը հաճոյացնէ մանուկները ու պատանիները։ Կը պարունակէ նաև գիտական հետաքրքրաշարժ վէպ մը։

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս տը Քոնսդանթինոբլ)

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԵՐԼԻՆ, 15 դեկտ.—Վիլհէլմ կայսրը Կարմիր Արծիւ պատուանշանին ասպետական մեծ խաչը տուաւ Ճափոնի նախկին նախարարապետ Իթօ մարքիզին։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

ՊԵՐԼԻՆ.—Զարեւիչը երէկ հոս հասաւ և Վիլհէլմ կայսեր կողմէ ընդունուեցաւ խիստ սիրալիր կերպով։ Ժողովրդեան ստուար բազմութիւն մը համակրական ջերմագին արտայայտութիւններ ըրաւ։

ՉԻՆՈՒ ԱՐՔՈՒՆԻՔԸ

ՊԷՔԻՆ.— Չինու արքունիքը Քայ-Ֆէնկ Ֆուէն ճամբայ ելաւ ամսոյս 14ին դէպ ի Պէքին։ Կ'ըսուի թէ յունուար 7ին Պէքին պիտի մտնէ։

(Աժանս Նասիոնալ)

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 15 դեկտ. — Օսմ. դեսպան Մունիր պէյի Փարիզ վերադառնալուն առթիւ Տեմպս յօդուած մը կը գրէ, ըսելով որ Մունիր պէյի վերադարձը գոհունակութիւն պատճառած է Թուրքիոյ բարեկամներուն որոնք չեն մոռնար թէ Թուրքիա դարաւոր կապերով Ֆրանսայի կապուած է։ Տեմպս կը յուսայ թէ անձնական այն բազմաթիւ համակրութիւնները զորս Մունիր պէյ կրցած է շահիլ Փարիզի մէջ, անգամ մը ևս կ'ապացուցանեն Ն. Վսեմութեան Փարիզ վերադառնալուն առաջ բերած լաւ տպաւորութիւնը։

ՉԻԼԻ ԵՒ ԱՐԺԱՆԹԻՆ

ԼՈՆՏՈՆ.—Վալփարաիզոյէն ու Պուէնոս Այրէսէն առնուած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ Չիլիի ու Արժանթինի յարաբերութեանց ձգտումը կը շեշտուի. սակայն խաղաղութեան ամէն յոյս տակաւին կորսուած չէ։ Մ. Նահանգները ու Անգլիա բարեկամական միջամտութիւն կ'առաջարկեն։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

ՍՈՖԻԱ.—Պուլկար կառավարութիւնը նկատելով որ Սօպրանիէն բուռն ընդդիմութիւն մը կ'ընէ 125 միլիոն Ֆր.ի փոխառութեան ծրագրին, նոր ծրագիր մը ներկայացուց՝ փոխելով փոխառութեան այն պայմանները որոնք կը վերաբերին ծխախոտի մենավաճառին։

ԹՐԱՆՍՎԱԱԼ

ԼՈՆՏՈՆ.—Եոհաննէսպուրկէն կը հեռագրեն թէ գրեթէ բոլոր հանքերուն մէջ աշխատութիւնները պիտի վերսկսին։ Անգլիոյ կառավարութիւնը նորէն արտօնեց շաբաթական հարիւր «ուիթլանտ»ներու դառնալը։ Եոհաննէսպուրկի սակարանն ալ քիչ ատենէն պիտի վերաբացուի։

—Դեկտ. 2էն 9, Թրանսվալի մէջ 119 զինուոր սպաննուած կամ մեռած են։

ՄԱՆՉՈՒՐԻԱ

ՓԱՐԻԶ.—Պետերսպուրկէն կը հեռագրեն թէ Մանչուրիոյ մասին համաձայնութիւն մը գոյացեր է Ռուսիոյ և Չինու միջեւ։ Այդ կարգադրութեան հետեւանքով Ռուսիա պիտի շահագործէ Մանչուրիոյ երկաթուղիները ու հանքերը։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	27	—
Ամէնէն բարձր գին	»	27	01
Ամէնէն վար գին	»	26	38
Ռումէլի երկթ. գծ.	Ֆր.	105	—
Ամէնէն բարձր գին	»	105	75
Ամէնէն վար գին	»	105	—

ԲԱՑՈՒՄ 3 Դեկտեմբեր

Օ. Ա. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Փ. Կ.	26	37
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.	104	75
Օսմանիէ		—	—
Թէքէ		23	—
Օսմ. Բանքա		—	—
Բանք Ժէնէրալ Օթոմ.		0	10
Ասս. Օթ. Ծախէ է Վաքֆ.		0	12
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		3	70
Թղթախաղ բաժնեթ.		5	55
» ծխախոտ		1	40
» պարտաւոր.		470	—
Քաղաք. Ե. Ֆէյզ.		465	—
Թրամուէյ		86	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն ամիս	Ղրշ.	110	08
» » » չէք	»	111	08
Փարիզ » »	Ֆր.	22	80
» » » չէք	»	23	80
Պէրլին ամսական չէք	Մարք	18	57
Վիէննա չէք	Ֆիորին	24	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Ի Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	32
Անգլիական ոսկի	»	110	02
Ռուս. Իմբէրիալ	»	90	20
Ֆլորին	»	51	08
Մէճիտիէ ոսկի	»	108	03
Պէշլիք	»	95	20
Ռուսիոյ Ռուբլէ	Օ. Ո.	8	61

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 14 Դեկտեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ	93	12
Օսմանեան Թուրք Սէրի Բ.	19	75
Օսմանեան Թուրք Սէրի Գ. բաց.	24	37
Օսմանեան Թուրք Սէրի Դ. գոց.	24	37
Օսմանեան Բանքա	11	25
Օսմանեան 1890	100	50
Հելլենական 5 %	39	—
» Մոնոփոլ	42	—
Պուլկարական 1888	88	—
Եգիպտական Ունիֆիէ	106	50
Ֆոնսիէր	104	75
Թրամուէյ	3	45
Ռումէլի երկաթուղի	13	50
Փոխանակութիւն	25	335

Eau minérale naturelle
Krondorf
la meilleure boisson de table et rafraîchissante.

ՍԱԳԶԻ ՔԷՕՍԷԼԷ

Յովհաննէս էֆ. Աբրահամեան որ 12 տարիէ ի վեր Սագզի մէջ առեւտրական գործով զբաղած է, պահելով հանդերձ իր ամէն տեսակ ապրանաց ներածման ու արտածման առեւտրական վիճակը, Պատիւ ունի ազգը հասարակութեան ծանուցանելու որ իր 12 տարուան աշխատութեամբ քէօսէլէի մասին առաջացած հմտութեանը շնորհիւ բաղձալով շահագրգռել իր հեռաւոր արհեստակիցները. ընծայելով անոնց շահաստան մը, բազմապատկած է Քէօսէլէի ճիւղին գործունէութեան իր կորովը, ստանձնելով անթերի ու անհապաղ կատարել, այն յանձնարարութիւնները որ պիտի ըլլան. ուղղակի ծովեզերեայ ցամաքային ու արտասահմանի ամէնահեռու վայրերէն, դիւրամատչելի գիներով։

Սագզի հրապարակին վրայ քէօսէլէի վաճառականական տեսակէտով, որ Եւրոպայէ վերջ առաջին ըլլալու համբաւը կը վայելէ, իր ունեցած 12 ամեայ փորձառութեամբը. իրեն յուսալ կուտան թէ, իր հետ գործողները ամէն նկատմամբ իրմէ գոհ պիտի մնան, ունենալով միշտ սակաւ գիներով ընտիր և առաջնակարգ ամէն տեսակ քէօսէլէներ։ Միակ պզտիկ յանձնարարութեամբ մը յարգոյ արհեստակիցներ յուսամ եմ թէ պիտի ողջունեն կատարելութիւնը սոյն ձեռնարկիս։

Գնոց և մանրամասնութեանց մասին Թղթակցութիւնները պէտք է ուղղել առ.
Chio H. Aprahamian
(Turquie)
977 8—15

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ
ԲԻՒՐԷԱՒ
Ս. ԵՒ Ի. ԵՒ Ա. ՄԵՆԴԱՔՍԱ
ԳՈՆՑԱՔԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ

Պատիւ ունինք տեղեկացնելու Օսմանեան կայսրութեան մէջ գտնուած մեր բոլոր յաճախորդներուն, որ մեր ապրանաց վաճառման համար ԸՆԴՀ. ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ մը հաստատած ենք, Ղալաթիա, Մումխանէ ճառտէսի Ղալաթա-Խան թիւ 9, Տնօրէնութիւնը յանձնելով մեր լիազօր ներկայացուցիչ
Պ. ՍԹԻԼԵԱՆՈՍ ՍԱՑԵԱՆԻ
Հետեւաբար կը խնդրենք մեր պատուարժան յաճախորդներէն նշանակել վերոյիշեալ հասցէն, ուր յառաջիկային ապսպրանքները պէտք է ըլլան։ Մեր արտադրութեանց ունեցած համբաւին և մեծ վաճառման հետեւանօք, կեղծերը խիստ շատ են, բայց դիւրին է խարդախութիւնը երեւան հանել, բաւական է որ գնողը պահանջէ Թուրքերէն, յունարէն և Ֆրանսերէն լեզուաւ պանտըրոլը որ կը կրէ կայս. պալատան քիմիագէտ Պ. Ս. Լ. Սինկրոսի կնիքը և ստորագրութիւնը. պանտըրոլը էթիքէթին վրայէն կը սկսի, և շիշին բերանին քափսիւլը կը ծածկէ, նաև մեր ստորագրութիւնը կրող ուրիշ մէկ պանտըրոլ մը սոյն քափսիւլին բոլորտիքը փակցուած է։ Միեւնոյն պարագային չենք մոռնար նաև յիշեցնելու մեր յաճախորդներուն որ մեր գործարանը միմիայն գոնեաք արտադրելու մասնագիտութիւնը ունի։
35—36 Ս. ԵՒ Ի. ԵՒ Ա. ՄԵՆԴԱՔՍԱ

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

ՀՐԱՇԱԼԻ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ
ԱՆՏՐՈՍ ԿՂԶԻԻՆ (ՍԱՐԻՑԱ)
Սեփականութիւն ԼԷՈՆԻՏԱՍ Ա. ՌԱԻՍԻ ԵՒ ՈՐԴԻՔ
Ղալաթիա, Թուլումպա փողոց, Կէօմրիւկ խան Թիւ 1

Այս հանքային ջուրը որ քիչ ժամանակուան մէջ մեծ համբաւ հանած է ո՛չ միայն Յունաստանի, այլև ամբողջ Եւրոպայի ու նոյն իսկ Ափրիկէի մէջ, ժամանակէ մը ի վեր ընդունելութիւն գտած է նաև Թուրքիոյ մէջ, իր առողջապահական ընտիր յատկութեանց պատճառաւ։ Յունաստանի և Փարիզի մէջ պաշտօնապէս կատարուած քիմիական տարրալուծումները հաստատած են թէ իր մէջ գտնուած առողջապահական նիւթերը հրաշալի կերպով կը նպաստեն ստամոքսի ու ծնդական գործարանաց հիւանդութեանց բուժման։ Այս յատկութեանց համար է որ ամէնուն կը յանձնարարենք այս հանքային ջուրը, որ սեղանի սքանչելի ըմպելի մը տեղ ալ կրնայ ծառայել։ Մէկ տամճանային գինն է 30 ղրուշ։ 11—36

ՄԻԼԼԷԹ ԽԱՆԻ
ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐԸ, ՂԱԼԱԹԻԱ
Լիքիտասիոն
Սկսեալ Նոյեմբեր 12էն
Քանի օրուան համար միայն

Սոյն վաճառատուններուն տնօրէնութիւնը ամէն տարուան պէս քանի օրուան լիքիտասիոն մը կազմակերպած է, աժան, ճաշակաւոր ու տոկուն ապրանքներ հայթայթելու համար ժողովրդեան։ Կիներու և տղոց հագուստներուն վրայ մեծ զեղչ եղած է։ Հետեւեալ ապրանքներն ալ անմրցելի կերպով աժան գնով պիտի ծախուին.— Ֆանելա, գուլպայ, թաշկինակ, պրօշրի, փողկապ, ներմակեղէն, պէլրա, բուրդէ եւ բամպակէ ծածկոցներ, սեղմիրան, հովանոց, մաշապօյա, անձեռոց, վարագոյր, զարդ են.։
Կը բաւէ անգամ մը միայն այցելել Ղալաթիա, Մեծ Միլլէթ խանի մէջ գտնուող մեծ վաճառատունները, համոզուելու համար հոն ծախուած ապրանքներուն իսկական աժանութեանը ու անվիճելի ճաշակին։ 7—12

ՍԳՕԴԻ ՄՕՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ
Կ. Պոլիս, 18 սեպտ. 1888
Պարոնայք Սգոդ եւ Պօուն,
Ցորմէ հետէ սկսած եմ գործածել Ձեր Սգոդի օշարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խլուրդային եւ անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։
Իմ կարծիքս է թէ այս հաճոյ եւ յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար համարուելու Մօրուի ձկան իւղէն եւ կը յանձնարարեմ զայն։
Տր. Ա. ԱՆՏՐԷԱՍԵԱՆ
Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակին

ROYAL VICTORIA

HAIR RESTORER

ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

ԱՆԳԼԻՈՒՍԼԻ ԴԵՂ

ՄԱԶԵՐԸ, ՄՈՐՈՒՔԸ ԵՒ ՓԵՒԸ ՈՒԺՈՎՑՆԵԼՈՒ ԵՒ ԱՆՈՆՑ ՏԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԻՐԵՆՑ ԲՆԱԿԱՆ ԳՈՅՆԸ

Այս դեղերամաշկերը կանչեր նաւցին երբ անգամ մը գործածէք զայն. անմըջական դեղ մըն է։ Մաքուր և փայլուն կը պահէ մազերը. չիչ մը կը բաւէ անոր ազդեցիկ յատկութիւնները երեւան բերելու համար։ Անոր գործածութիւնը անխորժելի է և հրաշալիութիւնը կ'արգիլէ։ Աստիճանական այլ սառած արդիւնքներ կ'ունենայ։ Բնական փայլ մը կուտայ մազերուն։ Այս դեղը ներկ մը չէ բնաւ։ Փափաքուած արդիւնքը ընդհանրապէս 10—15 օրէն ձեռք կը բերուի։ Անոնք որ ծանր հիւանդութիւններէ կ'ազատին, մտազբաղութիւններ ունին, այն կիները՝ որոնք իրենց զաւակին կաթ կուտան և այն անձերը՝ որոնք մեծ յոգնութեանց ենթարկուած են միշտ, մազերնին կորսնցնելու ենթարկուած են միշտ. մանաւանդ այս պարագաներուն մէջն է որ Royal Victoria hair restorer ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉը մեծ ծառայութիւններ մատուցանելու կոչուած է, կը բաւէ անգամ մը փորձել, զայն գործածելու համար միշտ։ Գործածման եղանակն է չիչը երերցնել և փոքր ըմպանակով մը օրը անգամ մը չփել մազերուն արմատները։ Փափաքուած արդիւնքը ձեռք բերելէ յետոյ՝ կը բաւէ երեք անգամ գործածել շաբաթը։ Այս դեղը կը ծախուի առաջնակարգ դեղարաններու մէջ միայն։ Օսմ. կայսրութեան և Եգիպտոսի մէջ միակ գործակալն է Էմմինո Թարուսեա, որուն վաճառատունը կը գտնուի Կալաթա. Վոյվոտա պահականոցին քով, Կալաթա—Տիւլէ Թրամուէյի դէմն ստր, թիւ 95—96։ Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին նաեւ անգլիական և ամերիկեան [illegible]։

HUILE DE HOGG

ՄՈՐՈՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Ցայտնի է թէ մորու ձկան իւղը գործածութիւնը, մանաւանդ մըժեռը ո՛րքան օգտակար ու յաջողնորդուած է փոփոխակերպ անձերու (երեկ մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութենէ և կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներուն։ Բայց անոր փրկարար արդիւնքները ձեռք բերելու համար, պէտք է որ այդ իւղը զուտ ու առաջին կարգէ ըլլայ։ Հետեւաբար պէտք է զգուշանալ կեղծիքէն ու սոսրին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին, և որոնց գործածութիւնը առելի վնասակար է քան օգտակար։

Փ. Հօկ Թէր-Նէօվի մէջ ձկնարաններ ունի, ուր մորու ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի։ Այս իւղը, անաղարտ անուշութեամբ, նախնիկիւնաձեւ չիշերու մէջ զրուած է, որ ամէնուն ծանօթ է արդէն և Բարիզի Ունիոն տէ Ֆարմիքաճ ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմով մը կնքուած է։ Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կեա գտէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն։ Կեղծիքէն և նմանութիւններէն զգուշանալ։ Հօկի մորու ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու և դեղավաճառներու քով։ Միակ ավէնէն է Փ. Բ. Հօկ, 2 թիւ, Քասթիկլիոն Բարիզ։

Ի՞ՆՉ ԿԸՐՑՆԵՄ ՏՂԵԿԻՍ

Տղաք երբ հինգ վեց ամսու ըլլան, մայրերը անոնց լաւ անդորրար ուտելիք գտնելու հետամուտ կ'ըլլան, ինչ որ շատ բնական է, ըստ որում, մայրական կաթը որչափ ալ առատ ու զօրաւոր ըլլայ, այլեւս անբաւական կը դառնայ տղոցն սնուցանելու, երբ վեց ամսու ըլլան անոնք։ Բարիզի ամէնէն հռչակուած բժիշկը Տքթ. Ֆալիէռ, նկատողութեան առնելով այս կարեւոր խնդիրը, երկար փորձերէ ու զննութիւններէ վերջ, յաջողած է հնարել տղոց համար առաջին կարգի սնունդ մը, ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌ անուամբ, որ Բարիզի, Լոնտոնի և Վիէննայի Բժշկական Համալսարաններէն գնահատուելով, բոլոր քաղաքակիրթ աշխարհին մէջ ընդհանրացած է։ ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը չօջօլաի պէս խիստ քաղցրահամ է և միեւնոյն ժամանակ վերջին աստիճան սննդարար ու կազդուրիչ. մայրական կաթին կրկին անգամը սնունդ կը պարունակէ, զոր ուտող տղաք կը սնանին, կ'ուժովնան, կ'ամրին, կը կայտառնան, չուտով ոսկր կ'ելլէն և առանց հիւանդանալու ակռայ կը հանեն։

Հազարաւոր օրինակներ կ'ապացուցանեն որ Ֆոսֆաթին Ֆալիէռով մեծցող տղաք, քաջողջ, ուժեղ, զօրաւոր և կայտառ մարդիկ եղած են ապագային։

Ամէն հասակէ անձինք անհրաժեշտ է որ գործածեն այս սքանչելի սնունդը։ Մանաւանդ ծերեր, հիւանդութենէ ապաքինողներ, ծծմայրեր ու նիհարներ, որոնց վերջին աստիճանի դիւրամարսելի, սնունդ և կորով կու տայ։

ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններուն ու դեղի մթերանոցներուն մէջ 3—26

ՄԱԹԻՔՕ ԺԸ ԿՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.

ԴԵՂԱԳՈՐԾ Ի ՓԱՐԻԶ

MATICO de GRIMAULT & Cie

ՄԱԹԻՔՕՈՎ ՆԵՐԱՐԿՈՒՄ

Մի միայն Բերուի Մաթիքօի տերեւով պատրաստուած այս ներարկումը մէկ քանի տարուան մէջ տեղեկութեան համբաւ առած է, կը դարմանէ քիչ ժամանակի մէջ ամէնէն յամառ միզատապները։

ՔԱՊՍԻՒԼ ՄԱԹԻՔՕ

Անխուսափելի արդիւնք ներման ճոսումթեան դարմանման համար, առանց երբեք յոգնեցնելու ստամոքսը, ինչպէս կ'ընեն բալասանոյ քիմք քափսիւլները։ Կը գործածուին նաեւ հինցած հիւանդութիւններու համար։

Փարիզ, 8, Վիվիէն փողոց, և գլխաւոր դեղարանաց մէջ։ A.

ՆՈՐ ՏԵՍԱԿ ԺԱՄԱՑՈՅՑ ՄԸ

Թ. Ա. ԺՌԱՆՏՕ, ԺԱՄԱԳՈՐԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՏԷՐ, ԺԸՆԷՎ, ԶՈՒԻՑԵՐԻԱ

1840ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Ցիւրիխի 1883ին, Ժընէվի 1896ին, Պրիւքսէլի 1897ի եւ Բարիզի 1900ի ցուցահանդէսներուն մէջ ոսկի ճանդրամեներով վարձատրուած

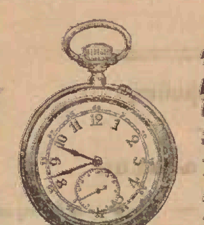

Կոթէն լարուող այս ժամացոյցը, որ լուսաւոր երես մը ունի, գիշերուան մթի մէջ ցոյց կուտայ ժամը, իսկ թէ ցերեկ ըլլայ, լաւ կը բանի ու ճիշդ կ'երթայ. մեծութիւնն է 18 գծաչափ։ Այս ժամացոյցին գինը՝ իր նիքէլէ հաստատուն պահարանով 15 ֆրանք է, արծաթէ պահարանովը՝ 25 և ոսկիէ պահարանովը՝ 100 ֆրանք։ 11 գծաչափ մեծութեամբ ժամացոյցներ ալ կան, կիներու համար, խիստ վայելուչ, պողպատէ պահարանով մէկտեղ 16. արծաթէ պահարանովը՝ 22 և ոսկիովը՝ 80 ֆրանք։

Կողմնացոյց ժամացոյց, լուսաւոր երեսով, կոթէն լարուող։ Կողմնացոյցին միջոցաւ կարելի է երկրիս կողմերուն գիրքը հասկնալ։ Մեծութիւնն է 18 գծաչափ ու լաւ կը բանի։ Նիքէլ պահարանով 25, արծաթէ պահարանովը՝ 40 ֆր.։ Այս կողմնացոյց ժամացոյցը յանձնարարուած է Ֆրանսայի պատերազմական նախարարութեան կողմէ։ Անհրաժեշտ առարկայ մըն է սպաներուն, որսորդներուն ու ճամբորդներուն համար։

Հարիւրին 10 զեղչ վեց հատ ժամացոյց գնողին համար։ Երբ թղթատարական ծախքի համար 2 ֆրանք աւելցուի ղրկուած չէքին կամ մանտա-բոսթին վրայ, խնդրն կը ղրկուի ուղղակի, Իւրաքանչիւր ժամացոյցի հետ ապրանքին երաշխաւորութեան համար գիր մը կուայ, Ուրիշ ամէն տեսակ ժամացոյցներու յաձ նարարութիւններ կ'ընդունուին, ինչպէս քրոնոմէթր, քրոնոկրաֆ, եւն.։ Նաեւ ժամացոյցներու նորոգութիւնները խնամով կը կատարուին։ Գործածուած ոսկի ժամացոյցներու փոխանակութիւն կը կատարուի։ 5—25

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ

ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1889ին

Կ. ՊՈԼԻՍ

Թահտաճալէ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ ու եւրոպացի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենանուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաեւ թուալէթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ։

Տեսակի ազնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու գերազանցօրէն աժանութիւնը։ Փափաքողներուն քաթալոկը ձրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրոսդի Պաք և Կ. Ինճիճեան Որդիք վաճառատուները, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի ստորեւ, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով.

ԲԱՐԻԶ.—	Գ. Գ. Լաքարիճա Որդի եւ Ընկ. 28.— Ռիւ Շաթօտէօն։
ԳՈՄԻԱՑ.—	Գ. Գ. Ապքար եւ Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.—	Գ. Մ. Գալֆաեան.
ԶԱՀԻՐԷ.—	Գ. Հ. Ռոզանեալ.
ՌՈՒՍՃՈՒՔ.—	Գ. Գ. Կ. Ինճիճեան Որդիք.
ՎԱՌՆԱ.—	Գ. Կէւոն Արտիթի
ԶՄԻՒՌՆԻԱ.—	Գ. Հայնրիխ Վառնինկ.
ՍԵԼԱՆԻԿ.—	Գ. Տինօ Ֆէրնանտէզ.
ԻՒՍԿԻՒՊ.—	Գ. Մ. Բափոլանօ.
ՊԷՅՐՈՒԹ.—	Գ. Ֆրանքէլ Շիֆֆնէր.
ՍԱՄՍՈՆ.—	Գ. Գ. Գէտրոսեան Եղբարք.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ.—	Գ. Արիս Կ. Ինճիճեան.
ՍԵԲԱՍՏԻԱ.—	Գ. Գ. Վ. եւ Ս. Մեծատուրեան.
ԻԶՄԻՏ.—	Գ. Յակոբ Մոմճեան.
ՌՈՏՈՍԹՕ.—	Գ. Յակոբ Բռօվտալ.

ՍԻՆ ԿԷՐ

ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ ԿԱՑՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ

Ժ. ՆԱՑՏԼԻՆԿԷՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. գոյութեամբ ... կատարելութեամբ այն քան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը շարք 400է աւելի պատուոյ վկայական և շքանշան առած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ։

Արեւելքի մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. Նայտլինկէր, որ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած է։

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝ ՊԷՐԱ, Ճիպոտի հանրյայ, Ղալաթա Սէրայի դիմաց։

ՂԱԼԱԹԱ Սինկէր խան, Ֆիւնէյին առեւ. Թրամվայի կայարանին դիմաց.

ՍՏԱՄՊՕԼ Սուլթան Համամ թիւ 2. Սուլթան Պայազիտ Թրամվէյի Սթասիոնին դիմաց թիւ 13։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենածին Միջազգային Ընկ.ն Կեանց վրայ ապահովագրութեան

Տնօրէնութիւն յեւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Դիւվառ տէ զ'Իդալիէնի անկիւնը)։

Զուտ փոխադարձ չահերը կը պատկանին Ընկ. ԱՄԲՈՂՋ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ։

1900 Յունուար 1ին տիրողներին երաշխաւորութեան դրամագլուխն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 359 ՄԻԼԻՈՆ ֆր.։ Ապահովագրութիւն, որ կը բանի 6,230,000,000ֆր.։ Ընկերութեան հիմնումէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 660 միլիոն։

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ընդհանուր ապահովագիրը Նորոյ(ս) աւելի շատ առանձնաշնորհումներ և առաւելութիւններ կ'ընծայէ ապահովագրելոց քան ուրիշ ընկերութեանց պայմանագրերը։ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ ապահովագիրն առարկելի չէ բնաւ, և յանձման թուականէն սկսեալ կ'երաշխաւորէ արձակաւ. բնակութեան և ճամբորդութեան յարակից բոլոր վտանգներն և մահուան ամէն պարագաները. առանց բացառութեան, նոյն իսկ պատերազմի պարագային։ Ապահովագիրն իրաւունք կու տայ տարեկան տոկի փոխառութիւններ ընել, որոնց գումարը նշանակուած կ'ըլլայ կանխաւ Ապահովագրութեան պայմանագրին մէջ։ Առաջին տարեվճարէն սկսեալ, ապահովագրուողին համար իրաւունքէ անկում չկայ։ Ընդհանուր ապահովագիրը կ'վճարուի ի դէպ մահու ապահովագրեալ անձին ըրած բոլոր մասնաճիւղերով, ինչպէս նաեւ ապահովագրեալ դրամագլխով և հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոսով։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա

Ա. Օր. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Բէնէքէ-Պառաւէթակ

192 Ա. ԶՈՒՀՐԱՃԵԱՆ

Վոյվոտա Վիթալիս խան փողոց Ղալաթիա

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՌՈՒՍ

Ամէնէն կատարեալը, ամէնէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր Ֆրանսական հանրագիտարաններուն ամէնէն լաւ պատկերազարդուածը։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի գոհացում տալ այն անձերուն որոնք կը փափաքին ունենալ փոքր թուով հատորներով, լուրջ կատարեալ և իրականապար նոր հանրագիտակ բառարան մը։ Ականաւոր գրագէտներէ և գիտուններէ շարադրուած, նկատի առած է գիտութեանց և հմտութեան ամէնէն վերջին հիմերը։ Միանգամայն կը պարունակէ բազմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով պատրաստուած (նշանաւոր անձերու, արուեստի և հօյակապ շինուածներու, տարազներու և թիերու, երկրաչափական պատկերներու, կենդանիներու և տունկերու, սեւ և գունաւոր աշխարհագրական քարտէսներ)։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը 16 երեսնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի տետրերով կը հրատարակուի, և 1897 Ապրիլ 1էն ի վեր շաբաթէ շաբաթ լոյս կը տեսնէ։ Առ նուազն 400 տետր պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. բաժանորդները կրնան, եթէ նախամեծար համարին, գործը ընդունիլ 10 տետրէ բաղկացեալ անկազմ սեռիներով, անկազմ կամ կազմուած հատորներով, իրենց հրատարակութեանէն վերջ։ Առաջին երեք հատորները արդէն ծախու են։

Պայմանաւոր բաժանորդագինը հետեւեալն է. { 190 ֆրանք առանձին տետրերով կամ սեռիներով եւ կամ թղթակազմ հատորով / 225 ֆրանք կազմուած հատորով, (demi-chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանաչ։

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ մանտաներով) չորս անգամէն, իւրաքանչիւրը հաւասար, այսինքն վեց ամիսը անգամ մը, պայմանաւ որ առաջին վճարումը ըլլայ ստորագրուած օրը։

Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան գրութեան գրուելով, ստորագրուողը զերծ կը մնայ ապագայ գինի բարձրացումներէ, նոյն իսկ եթէ աւելի պրակներ ալ հրատարակուելու ըլլան։ 587

ԳՐԱՏՈՒՆ ԼԱՌՈՒՍ, Բարիզ. Մոնբառնաս փողոց, թիւ 17։ Խնդրողին 16 երեսնոց պրակ մը՝ իբր նմոյշ պիտի ղրկուի ձրիաբար։

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ^ր Ա. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ՊԷՐԱ 396

(Նամէի զարեխտառան վրայի յարկը, Ինկլ. Ջրպտորեա դէմը)

[illegible] գործիքներու մէջ [illegible] ատամները մէկ անգամէն կը լեցնէ, ցաւով զիմիոու եւ [illegible] վիրաբուժութեան ...

Նորանշան [illegible], հաւրք, [illegible] և [illegible] արհեստական ատամներ կը պատրաստէ, յար և նման բնականին, դիմե ճանճութութեան, ծանօթութիւն եւ ազդակ տոկունութիւն [illegible]

[illegible]

[illegible] (միճեկա կէ[illegible]) [illegible]

Նամէր — [illegible] 137

ՈՍԿԵՐԻՉ ԳՈՒԻՍԹՕՖԼ

ՍԵՂԱՆԻ ՍՊԱՍՆԵՐ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

56, Ռիւ տը Պոնտի

Ապրանքներու ցանկին առաքումը ձրի

ՊԱՀԱՆՋԵԼ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ՄԱՐՔԱՆ

Եւ Գուիսթօֆլի անունը ամբողջ գրերով

Կրկին արծաթազօծում բոլոր առարկաներու

Ապրանքներու ցանկին առաքումը ձրի

Կը վաճառուի Կ. ՊՈԼԻՍ, գլխաւոր վաճառատունց մէջ, ԻԶՄԻՐ՝ Ժ. Ժէօրժիատէս, 47, Ռիւ Ֆրանք ՍԵԼԱՆԻԿ՝ Բէր Լամ վաճառատուն, ՊԵՅՐՈՒԹ՝ Մէյրի և Մանսուր,

---

Պիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի

La VELOUTINE

[illegible] Պետ[illegible] 584

CH^les FAY, Perfumista

PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

EMULSION SCOTT

ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին նշանը

Միակ միջոցն է որով կարելի ըլլայ [illegible] ձկան իւղն և իբոֆոսֆիթը։ Խիստ հաճելի է ճաշակելու և մարսողութեան կ'օգնէ։ Աշխարհի բոլոր բժիշկները ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը յանձնարարեն բուժելու համար

ՀԻՒԾԱՒՏԸ, ԽՈՒՍԸ (Թոքախտ),

ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ՍԻՒՐԲՈՒՆԸ,

ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ,

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,

ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,

ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,

և ՄԱՆԿԱՆՑ ՎՐԱՅ ՅԱՐՁԱԿՈՂ

ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ։

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակալութիւնք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒԷՐ 531

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

[illegible]

[illegible] Հալէ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	1069	[illegible]	1497	[illegible]	1011	[illegible]	724	[illegible]	483
[illegible]	2807	[illegible]	2906	[illegible]	1895	[illegible]	2372	[illegible]	1113
[illegible]	1541	[illegible]	395	[illegible]	776	[illegible]	2709	[illegible]	1755
[illegible]	2377	[illegible]	4311	[illegible]	1551	[illegible]	3557	[illegible]	1196
[illegible]	1832	[illegible]	987	[illegible]	3720	[illegible]	1957	[illegible]	1209
[illegible]	1864	[illegible]	2283	[illegible]	3600	[illegible]	1785	[illegible]	1323
[illegible]	1076	[illegible]	1712	[illegible]	595	[illegible]	2419	[illegible]	1546
[illegible]	841	[illegible]	504	[illegible]	2354	[illegible]	1082	[illegible]	1837
[illegible]	1481	[illegible]	2484	[illegible]	1540	[illegible]	6109	[illegible]	1478
[illegible]	1671	[illegible]	1530	[illegible]	1930	[illegible]	4046	[illegible]	487
[illegible]	1837	[illegible]	1241	[illegible]	1055	[illegible]	1585	[illegible]	2439
[illegible]	1844	[illegible]	954	[illegible]	2807	[illegible]	1687	[illegible]	1914
[illegible]	1094	[illegible]	1335	[illegible]	1709	[illegible]	513	[illegible]	1232
[illegible]	2729	[illegible]	849	[illegible]	1058	[illegible]	2339	[illegible]	2226
[illegible]	1524	[illegible]	4582	[illegible]	2379	[illegible]	1683	[illegible]	1354
[illegible]	2097	[illegible]	3060	[illegible]	1848	[illegible]	1513	[illegible]	1309
[illegible]	4285	[illegible]	1248	[illegible]	3181	[illegible]	1789		

Շիբիօ շոգենաւը, նաւապետ Սթըրթ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած պարպած և Օտեսա ուղղեւորած է։

Քլիօ շոգենաւը, նաւապետ Երնկ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 17ին։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼԾ ԵՒ ՏԻՒՍ

Թիւ 22—24, [illegible] խան, Ղալաթիա 377

COMP [illegible] RUSS

NAVIGATION A VAPEUR ET D COMMERCE

[illegible]

[illegible]

[illegible]

4 17 [illegible]

5 18 [illegible] 10ին [illegible]

6 19 [illegible] 10ին [illegible]

6 19 [illegible]

7 20 [illegible]

[illegible]

[illegible]

Ն. ԲԱՔՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible]

Դեկտ. 16ին Առմէնի, Անտ. Եղերքէն։

» 16ին Գառամանի, Մարսիլիայէն։

» 17ին Անատոլի, Մարսիլիայէն։

[illegible]

Դեկտ. 17ին Առմէնի, ուղ. Մարսիլիա։

» 17ին Անատոլի, Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում։

[illegible]

[illegible] 175 ֆրանք. [illegible]

[illegible] 516 Փ. [illegible]

ՔՈՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

[illegible]

[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	13900	[illegible]	5591
[illegible]	13900	[illegible]	4341
[illegible]	12952	[illegible]	3229
[illegible]	12950	[illegible]	2641
[illegible]	8845	[illegible]	2950
[illegible]	8133	[illegible]	2234
[illegible]	8120	[illegible]	1859
[illegible]	7392	[illegible]	2181
[illegible]	7268	[illegible]	[illegible]

Շերպուրկ շոգենաւը, նաւապետ Բէրլինս, ընդհանուր վաճառքով Լիվըրբուլէն հոս կը սպասուի դեկտ. 20ին։

Դիմել առ [illegible]

Joly et Seager

[illegible] 3, 7, 8, [illegible]

[illegible] ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	10500	[illegible]	3500
[illegible]	10500	[illegible]	3500
[illegible]	10500	[illegible]	3000
[illegible]	9000	[illegible]	3500
[illegible]	9000	[illegible]	3500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8300	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2395
[illegible]	3700	[illegible]	969
[illegible]	3700	[illegible]	898
[illegible]	2700	[illegible]	898
[illegible]	3500		

[illegible]

[illegible]

599 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	3000	[illegible]	2500
[illegible]	3000	[illegible]	2400
[illegible]	3000	[illegible]	2300
[illegible]	3000	[illegible]	2300
[illegible]	3000	[illegible]	2000
[illegible]	3000	[illegible]	1800
[illegible]	3000	[illegible]	1800

Դիմել առ Ժ. Վ. [illegible] և ԸՆԿ.

[illegible]

[illegible] Ա. ԸՆԿ.

184 81. [illegible]

[illegible]